

P.Z. br. 260

HRVATSKI SABOR

KLASA: 004-01/17-01/02

URBROJ: 65-17-02

Zagreb, 14. prosinca 2017.

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članka 178. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem *Prijedlog zakona o zaštiti prijavitelja nepravilnosti*, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnio Klub zastupnika Živoga zida i SNAGA-e, aktom od 14. prosinca 2017. godine.

Za svoje predstavnike, koji će u njegovo ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Klub je odredio Ivana Vilibora Sinčića, Ivana Pernara, i dr. sc. Branimira Bunjca, zastupnike u Hrvatskom saboru.

PREDSJEDNIK

Gordan Jandroković

HRVATSKI SABOR
Klub zastupnika
Živoga zida i SNAGA-e

Zagreb, 14. prosinca 2017.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOG SABORA

Predmet: Prijedlog zakona o zaštiti prijavitelja nepravilnosti

Na temelju članka 85. Ustava Republike Hrvatske (NN 85/10 – pročišćeni tekst i 05/14 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) i članka 172. Poslovnika Hrvatskog sabora (NN 81/13, 113/16), podnosimo **Prijedlog zakona o zaštiti prijavitelja nepravilnosti.**

Sukladno članku 174. stavku 2. Poslovnika Hrvatskog sabora, u postupku donošenja Zakona na sjednici Hrvatskog sabora i njegovih radnih tijela, sva potrebna obrazloženja dat će zastupnici Ivan Vilibor Sinčić, Ivan Pernar i Branimir Bunjac.

POTPREDSJEDNIK KLUBA ZASTUPNIKA

Ivan Vilibor Sinčić

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovog Zakona sadržana je u članku 2. stavku 4. Ustava Republike Hrvatske (NN 85/10 – pročišćeni tekst i 05/14 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM, TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Razlozi nužnosti donošenja jedinstvenog zakona koji bi cjelovito obuhvatio i razriješio sve teškoće vezane uz zaštitu prijavitelja su sljedeći:

1. Nepostojanje cjelovitog i sveobuhvatnog zakona o zaštiti prijavitelja nepravilnosti (zviždača)

Unatoč iznimnoj društvenoj važnosti prijavitelja, njihovom utjecaju na moralnost društva i poticanju na aktivno i hrabro suprotstavljanje nepravilnostima, u Republici Hrvatskoj ne postoji zakon koji bi na cjeloviti i sveobuhvatan način riješio zaštitu i prava tih iznimnih osoba.

Sadašnja je zaštita prijavitelja provedena tek djelomično i to kroz nekoliko zakona: Zakon o radu, Zakon o državnim službenicima, Zakon o trgovini i Kazneni zakon. No, niti jedan se od navedenih zakona ne bavi teškoćama na sveobuhvatan način, niti jedan ne uključuje rješenje niza životnih, stvarnih teškoća kroz koje prijavitelji i članovi njihovih obitelji gotovo redovito prolaze.

Usporedimo li zemlje u regiji, vidljivo je da velik broj štiti prijavitelje nepravilnosti posebnim zakonima. Tako primjerice zakone o zaštiti zviždača imaju Bosna i Hercegovina, Republika Srbija, kao i Republika Kosovo. Jedan od najboljih primjera zaštite zviždača možemo vidjeti u Republici Irskoj, u kojoj prijavitelje nepravilnosti štiti Protected Disclosures Act iz 2014. godine i njegove izmjene iz 2015. Stoga je donošenje posebnog zakona Republike Hrvatske za zaštitu zviždača nužnost.

2. Vrlo visoka razina stvarne korupcije u Hrvatskoj

Prema Indeksu percepcije korupcije za 2016. godinu, Hrvatska je u odnosu na godinu ranije nazadovala za dva boda na ljestvici od 176 država te se nalazi na 55. mjestu s 49 bodova, što je opet ubraja u korumpirane države Europske unije. Od Hrvatske su lošije samo Mađarska i Rumunjska s 48 bodova, Italija s 47 bodova, Grčka s 44 boda i Bugarska s 41 bodom. Izvještaj o indeksu percepcije korupcije izradio je Transparency International Hrvatska. Za razliku od Hrvatske, mnoge su zemlje u okruženju napredovale, kao primjerice Kosovo i Albanija za tri boda, Srbija za dva, a Bosna i Hercegovina, Crna Gora i Slovenija za jedan bod. Hrvatska je pala za dva boda, a Makedonija za pet bodova. Slovenija sada ima 61 bod, Hrvatska 49, Crna Gora 45, Srbija 42, Bosna i Hercegovina i Albanija 39, Makedonija 37, a Kosovo 36 bodova. Korupcija se odvija na tzv. „nižoj razini“, između običnih građana i nisko rangiranih javnih ili državnih službenika, no najopasnija korupcija odnosno **sustavna korupcija i korupcija između visokih državnih dužnosnika** koje najviše uništavaju javna dobra, događa se u uskom krugu zatvorenih društvenih skupina i potpuno je skrivena od običnih građana.

3. Nužnost službene promjene stava prema prijavljivanju nepravilnosti, a osobito prema prijaviteljima

U Republici Hrvatskoj sve se više ukorjenjuje stav građana da činiti zlo, otuđivati tuđe dobro i zloupotrebjavati svoj položaj nisu razlozi za odgovornost, kako onu pred zakonom, tako ni političku. Neučinkovitost našeg pravosudnog sustava potiče percepciju da se zloupotrebe koje su vršili odgovorni u društvu shvaćaju kao odraz snalažljivosti, a ne nemoralna.

Promjena postojećih stavova i prestanak povezivanja prijavljivanja nepravilnosti s neloyalnošću ili izdajom te izgradnja novog morala u kojemu će očuvanje javnih dobara i poštenje biti visoko vrednovani, također je jedan od razloga donošenja ovog Zakona.

4. Učinkovita borba protiv nepravilnosti u radu, osobito korupcije, nezamisliva je bez pomoći osoba iz samih ustanova u kojima se te nepravilnosti i odvijaju

Sve veće mogućnosti skrivanja korupcijskog djelovanja gotovo onemogućavaju bilo kakvo otkrivanje nezakonitih radnji, osim ako na to ne ukažu osobe koje imaju dovoljno znanja i uvida u načine stvaranja i rada korupcijske sheme. Danas su to, u pravilu, „osobe iznutra“ - uglavnom vrsni stručnjaci koji razumiju složene tehnologije korupcijskog djelovanja. Također valja znati kako uspješno prijavljivanje koje rezultira kažnjavanjem počinitelja potiče i druge na prijavljivanje. Uvriježen je stav da „uspjeh jednog uzbunjivača privlači 20 drugih.“ Ne budu li te osobe dovoljno sigurne i zaštićene nakon prijavljivanja, nestvarno je očekivati njihovo izlaganje zbog općeg dobra.

Stoga ovim prijedlogom zakona imamo namjeru zaštititi prijavitelje nepravilnosti, a samim time i potaknuti velik broj čestitih ljudi – svjedoka korupcije u poduzećima u kojima su zaposleni, na prijavljivanje nepravilnosti. Ovime se direktno utječe na dobrobit takvih poduzeća, njihovih zaposlenika i korisnika, kao i na opće stanje u društvu – vraćanje povjerenja u pravnu državu i jačanje društvenog morala. U zakonskom prijedlogu propisujemo čitav niz mjera za zaštitu prijavitelja nepravilnosti, kao i uvođenje instituta Pravobranitelja za zaštitu prijavitelja nepravilnosti kao ključne osobe koja će osigurati zaštitu prijavitelja i ostvarenje svih prava koja im jamči ovaj Zakon. Tako se njime propisuje način prijavljivanja nepravilnosti u radu poslovnih subjekata, stjecanje i trajanje statusa prijavitelja nepravilnosti u radu poslovnih subjekata, status prijavitelja s invaliditetom, status člana obitelji smrtno stradalog prijavitelja, zaštita i prava prijavitelja i članova njegove obitelji, rehabilitacija prijavitelja, djelokrug i način rada pravobranitelja za zaštitu prava prijavitelja nepravilnosti (u daljnjem tekstu: pravobranitelj) u radu poslovnih subjekata, te posljedice nepridržavanja odredbi ovog Zakona.

U pisanju ovog prijedloga sudjelovali su brojni zviždači, te je on rezultat njihovog stava da zviždači trebaju imati prava koja se temelje na pravima hrvatskih branitelja, obzirom da je Hrvatskoj i u poslijeratnom stanju potrebna obrana njezinih temeljnih vrijednosti od korupcije na svim razinama, te da prijavitelji često javnim iznošenjem korupcije ugrožavaju vlastiti život i život članova svoje obitelji. Dodatno, zbog otkaza ugovora o radu koji je često posljedica prijavljivanja, zlostavljanja na radu, osvetničkog ponašanja i šikaniranja na radnom mjestu, prijaviteljima je često ugrožena egzistencija kao i psihofizičko zdravlje. Stoga je za zaštitu prijavitelja potrebno osigurati da pravobranitelj, kao opunomoćenik Hrvatskoga sabora, sustavno radi na zaštiti i promicanju prava prijavitelja nepravilnosti.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provođenje ovog Zakona potrebno je osigurati dodatna sredstva u Državnom proračunu, i to 5 milijuna kuna godišnje za funkcioniranje Ureda pravobranitelja, u što je

ubrojen trošak plaća za zaposlene (pravobranitelj, zamjenici i stručna služba), najam prostora te ostali troškovi ureda pravobranitelja.

Ostali troškovi ovisit će o broju prijavitelja, broju odobrenih statusa te broju i vrsti priznatih prava. Obzirom da je ovaj Zakon novina te nemamo postojećih parametara za procjenu broja prijavitelja nepravilnosti, sukladno članku 17. Zakona o procjeni učinaka propisa, Vlada će u roku 2 godine od stupanja na snagu ovoga Zakona načiniti naknadnu procjenu učinaka ovoga propisa kako bi se dobila jasnija slika o stanju prijavitelja nepravilnosti u Republici Hrvatskoj. Troškovi za provedbu ovoga Zakona predvidjet će se u državnom proračunu za 2019. godinu.

IV. PRIJEDLOG ZAKONA O ZAŠTITI PRIJAVITELJA NEPRAVILNOSTI

GLAVA I. OPĆE ODREDBE

Predmet Zakona Članak 1.

Ovim se Zakonom uređuju:

1. način prijavljivanja nepravilnosti u radu poslovnih subjekata,
2. stjecanje i trajanje statusa prijavitelja nepravilnosti (u daljnjem tekstu: prijavitelj) u radu poslovnih subjekata,
3. status prijavitelja s invaliditetom,
4. status člana obitelji smrtno stradalog prijavitelja,
5. zaštita i prava prijavitelja i članova njegove obitelji,
6. rehabilitacija prijavitelja,
7. djelokrug i način rada pravobranitelja za zaštitu prava prijavitelja nepravilnosti (u daljnjem tekstu: pravobranitelj) u radu poslovnih subjekata, te
8. posljedice nepridržavanja odredbi ovog Zakona.

Rodna jednakost Članak 2.

Riječi i pojmovni sklopovi koji imaju rodno značenje bez obzira na to jesu li u Zakonu korišteni u muškom ili ženskom rodu odnose se jednako na muški i ženski rod.

Značenje pojmova Članak 3.

Izrazi korišteni u ovom Zakonu imaju sljedeće značenje:

1. *Članovi obitelji prijavitelja* prema ovom Zakonu, smatraju se bračni ili izvanbračni drug, istospolni partner ili neregistrirani istospolni partner, djeca rođena u braku ili izvan braka, posvojena djeca i pastorčad (članovi uže obitelji), roditelji, očuh, maćeha i posvojitelj.
2. *Nepravilnosti u radu* su različite vrste postupanja koja uključuju sva ozbiljna kršenja ljudskih prava koja ugrožavaju ili utječu na život, zdravlje, slobodu ili bilo koji drugi legitimni interes pojedinca kao zaposlenika, korisnika usluga tijela javne vlasti ili poreznih obveznika, odnosno dioničara, radnika ili klijenata privatnih društava. To je krovni pojam koji obuhvaća postupanja suprotna postojećim zakonima i pravilima rada, zanemarivanje ili namjerno izbjegavanje dužnosti, nesavjesno poslovanje, zlouporabu položaja i ovlasti, korupciju, krađu, nepotrebnu i nenamjensku potrošnju, loše upravljanje Vladinim programom, rasipanje javnih sredstava i dobara, postupanje koje predstavlja opasnost za javno zdravstvo

ili sigurnost zaposlenika, kao i druge radnje i ponašanja koje mogu imati ili imaju za posljedicu ugrožavanje javnog interesa ili javnog dobra.

3. *Osvetničko ponašanje* prema prijavitelju je svaki čin otvorenog ili prikrivenog nasilja, ugrožavanje slobode, života, zdravlja ili uvjeta za osiguranje egzistencije, ucjenjivanje, zastrašivanje, prijetnja otkazom ili otkaz ugovor o radu, premještaj na drugo radno mjesto, sprječavanje napredovanja, umanjeње plaće, dodjele novih, neuobičajenih radnih zadataka, povećanje odgovornosti, nametanje rada u smjenama, izolacija iz dotadašnje radne sredine, oduzimanje mogućnost dotadašnjeg rada, premještaj u neprimjerene radne prostore, mobbing ili bilo koji drugi postupak usmjeren na nanošenje tjelesne ili duševne boli prijavitelju, koji predstavlja neposrednu posljedicu i reakciju poslodavca ili radne sredine na podnesenu prijavu.

4. *Poslodavac* u smislu ovog Zakona jest poslovni subjekt u kojemu je prijavitelj radnik u trenutku podnošenja prijave nepravilnosti, neovisno o tome odnosi li se prijava nepravilnosti na poslodavca ili fizičku osobu zaposlenu kod tog poslodavca.

5. *Poslovni subjekti* su registrirane pravne osobe, tijela državne vlasti, javne ustanove, agencije koje osniva Vlada Republike Hrvatske temeljem posebnih propisa, tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i dijelovi ovih subjekata, te fizičke osobe koje obavljaju registriranu djelatnost.

6. *Pravobranitelj za zaštitu prava prijavitelja nepravilnosti* je opunomoćenik Hrvatskog sabora za promicanje i zaštitu prava prijavitelja nepravilnosti (u daljnjem tekstu: pravobranitelj).

7. *Prijavitelj* je osoba koja u dobroj vjeri, a temeljem osnovane sumnje, prijavi nepravilnost u radu poslovnog subjekta u kojemu jest ili je bio zaposlen, član uprave ili nadzornog odbora, ili osoba koja ima ili je imala udio u vlasništvu tog poslovnog subjekta.

8. *Prijavitelj s invaliditetom* je osoba kod koje je zbog ozljeda ili bolesti koje su posljedica radnji, stanja i zbivanja nakon prijavljivanja, odnosno zbog pogoršanja postojeće bolesti, nastupila invalidnost.

9. *Registrirane pravne osobe* su osobe upisane u Registar poslovnih subjekata Državnog zavoda za statistiku, a odnose se na trgovačka društva, poduzeća, ustanove, zadruge, udruge, političke stranke i ostale neusklađene jedinice koje imaju pravni subjektivitet.

10. *Rehabilitirani prijavitelj* je osoba koja je prijavu počinila u razdoblju od ostvarivanja državnosti Republike Hrvatske do stupanja na snagu ovog Zakona, kojoj je priznat status prijavitelja.

11. *Rehabilitirani prijavitelj s invaliditetom* je osoba kod koje je zbog ozljeda ili bolesti odnosno zbog pogoršanja postojeće bolesti nastupila invalidnost i kojoj je priznat status prijavitelja zbog prijavljivanja počinjenog prije stupanja na snagu ovog Zakona.

12. *Smrtno stradali prijavitelj* je osoba kod koje je smrt nastupila zbog ozljeda nanesenih od strane treće osobe a povodom prijavljivanja, zbog pogoršanja postojećih bolesti kao posljedica stanja i zbivanja uzrokovanim prijavljivanjem ili zbog počinjenja samoubojstva za koje se utvrdilo da je posljedica stanja i zbivanja po prijavljivanju nepravilnosti.

13. *Smrtno stradali rehabilitirani prijavitelj* je osoba koja je umrla zbog ozljeda zadobivenih uslijed prijavljivanja, zbog pogoršanja postojećih bolesti koje je nastalo prijavljivanjem ili zbog počinjenja samoubojstva za koje se utvrdilo da je posljedica prijavljivanja nepravilnosti, a kojoj je priznat status prijavitelja za prijavljivanje počinjenog prije stupanja na snagu ovog Zakona.

GLAVA II.
POSTUPAK PRIJAVLJIVANJA NEPRAVILNOSTI

Prijava nepravilnosti
Članak 4.

(1) Prijava nepravilnosti u radu poslovnog subjekta su sva upozorenja i prijave dane u dobroj vjeri i s osnovanom sumnjom o postupanjima kojima se krše zakonske obveze, ugrožava zdravlje i sigurnost ljudi, ugrožava okoliš, ugrožavaju ili krše ljudska prava i temeljne slobode, utječe na život, zdravlje, slobodu ili bilo koji drugi legitimni interes pojedinca kao zaposlenika ili korisnika usluga tijela javne vlasti, interes poreznih obveznika, odnosno dioničara, radnika ili klijenata privatnih društava. Prijave se, uz predočavanje činjenica koje opravdavaju sumnju na postojanje nepravilnosti, podnose nekoj od nadležnih osoba odnosno institucija:

1. nadređenoj osobi,
2. članu upravnog odbora,
3. članu nadzornog odbora,
4. resornom ministarstvu,
5. Vladi Republike Hrvatske,
6. Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske (dalje u tekstu: DORH),
7. Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta (dalje u tekstu: USKOK)
8. Ministarstvu unutarnjih poslova (dalje u tekstu: MUP)
9. pravobranitelju.

(2) Smatra se da je prijava nepravilnosti podnesena u dobroj vjeri:

- ako prijavitelj, temeljem dostupnih saznanja i činjenica, razumno vjeruje da su otkriveni podatak, činjenica ili okolnost istiniti, i
- ako je otkrivanje podataka, činjenice ili okolnosti u javnom interesu ili u interesu pojedinca kao zaposlenika ili korisnika usluga tijela javne vlasti, odnosno u interesu poreznih obveznika, dioničara, radnika ili klijenata privatnih društava.

(3) Prijavitelj nije odgovoran za eventualnu štetu nastalu kao posljedica prijave nepravilnosti, čak i ukoliko se prijava pokaže neutemeljenom, ukoliko je prijava dana u dobroj vjeri i s osnovanom sumnjom u postojanje nepravilnosti.

(4) Smatra se da podnositelj prijave postupa u dobroj vjeri, ukoliko se ne dokaže suprotno.

Obveza prijavljivanja nepravilnosti

Članak 5.

- (1) Svi djelatnici u poslovnim subjektima neovisno o tome jesu li zaposleni na određeno ili neodređeno radno vrijeme, na stručnom su osposobljavanju za rad ili volontiraju, odnosno obavljaju li posao honorarno ili povremeno, a koji u okviru svog profesionalnog djelovanja saznaju o činjenicama koje pobuđuju osnovanu sumnju u nepravilnosti u poslovnom subjektu u kojemu su zaposleni, dužni su bez odlaganja o tome upoznati neku od sljedećih osoba odnosno neko od tijela navedenih u članku 4. stavku 1., te im prenijeti svoje spoznaje.
- (2) Neprijavljivanje se ne može pravdati postojanjem sporazuma ili ugovora između radnika i poslodavca koji priječi prijavljivanje nepravilnosti. Takav sporazum ili ugovor smatra se ništetnim.
- (3) Nezakonit je ugovor o zasnivanju radnog odnosa ili drugi interni akt između radnika i poslodavca, ako ograničava ili onemogućava radnika u prijavljivanju nepravilnosti.
- (4) Poslovnom tajnom ne može se smatrati podatak, činjenica ili okolnost, koja pobuđuje osnovanu sumnju na postojanje nepravilnosti, iako je kao takva označena internim aktima poslodavca.
- (5) Prijavitelj koji je postupio u dobroj vjeri ne smatra se materijalno, kazneno ili disciplinski odgovornim za otkrivanje službene ili poslovne tajne ili podataka koji su posebnim zakonom određeni kao povjerljivi.

Vrste prijava

Članak 6.

- (1) Prijava nepravilnosti može biti otvorena ili anonimna.
- (2) Prilikom podnošenju prijave prijavitelj se može identificirati osobi kojoj prijavljuje nepravilnost, no pri tome izabrati anonimnost u daljnjem postupku koji provode službena tijela.
- (3) Službena osoba koja zaprima prijavu dužna je upozoriti prijavitelja da u daljnjem postupku može izabrati anonimnost.

Način prijavljivanja nepravilnosti

Članak 7.

- (1) Prijava nepravilnosti može se podnijeti pismeno, usmeno na zapisnik ili elektroničkim putem.
- (2) Pismena prijava u pravilu sadržava ime i prezime prijavitelja, adresu stanovanja ili adresu za primanje pismena, okolnosti i činjenice na kojima se temelji prijava, oznaku tijela u kojega je uočena nepravilnost, podatak je li već korišteno pravno sredstvo i kad je podneseno te potpis podnositelja prijave, kao i sve činjenice, okolnosti i razloge prijave kao i dokaze koji opravdavaju prijavu.
- (3) Prilikom podnošenja usmene prijave sačinjava se zapisnik koji sadrži ime i prezime prijavitelja, adresu stanovanja ili adresu za primanje pismena, okolnosti i činjenice na kojima se temelji prijava, oznaku tijela u kojega je uočena nepravilnost, podatak je li već korišteno

pravno sredstvo i kad je podneseno te potpis podnositelja prijave, sve činjenice, okolnosti i razloge prijave kao i dokaze koji opravdavaju prijavu, te ime prezime i funkciju osobe koja sastavlja zapisnik, kao i vrijeme podnošenja prijave. U zapisniku se mora naznačiti i činjenica da je prijavitelj u daljnjem postupku izabrao anonimnost.

(4) Prijava poslana elektroničkim putem obvezno mora sadržavati adresu podnositelja prijave za slanje pismena poštom. Elektroničkim putem mogu se razmjenjivati samo informacije koje ne sadrže zaštićene podatke.

(5) Zapisnik iz stavka 3. ovog članka potpisuje prijavitelj i osoba kojoj je prijava podnesena.

(6) Primjerak zapisnika uručuje se podnositelju prijave.

(7) U slučaju podnošenja anonimne prijave bilo koja osoba koja sazna identitet prijavitelja, dužna je štiti anonimnost prijavitelja.

Obveze osoba ili tijela koji su zaprimili prijavu **Članak 8.**

(1) Nakon što je prijava podnesena nekoj od osoba ili tijela iz članka 4. stavka 1., isti su dužni bez odgode uputiti podnositelja prijave na mogućnosti korištenja prava iz ovog Zakona, ispitati navode iz prijave sukladno svojim ovlastima te u roku od 8 dana primjerak prijave dostaviti pravobranitelju, neovisno o rezultatima ispitivanja.

(2) Osobe ili tijela navedena u članku 4. stavku 1. ovog Zakona dužna su bez odgode zaprimljenu prijavu o nepravilnosti uputiti nadležnom državnom tijelu na postupanje.

Dostava prijave medijima **Članak 9.**

(1) Prijavu, osim u slučajevima iz stavka 2., 3. i 4. ovog članka, nije dozvoljeno dostavljati medijima prije nego što je ista zaprimljena od osoba ili tijela navedenih u članku 4. stavku 1. ovog Zakona.

(2) Dostava prijave medijima dozvoljena je u slučaju kada na prijavu podnesenu osobi ili tijelu iz članka 4. stavka 1. ovoga Zakona, prijavitelju nije dostavljen odgovor u roku od 30 dana.

(3) Izravna dostava prijave medijima dozvoljena je u slučaju kada zaštita javnog interesa, vezano uz konkretnu prijavu, nadilazi zakonsku obvezu čuvanja tajnosti podataka, kao i u slučaju kada okolnosti slučaja ukazuju da bi neobavještanje javnosti prouzročilo nepopravljivu štetu većih razmjera.

(4) Izravna dostava prijave medijima dozvoljena je i u slučaju kada postupak prijavljivanja koji propisuje ovaj Zakon nije moguće provesti.

(5) U slučaju dostave prijave medijima koja se pokazala neopravdanom i koja ne ispunjava uvjete iz stavka 2., 3. i 4. ovog članka, prijavitelj ne ostvaruje zaštitu od tužbi za klevetu ili povredu ugleda i časti.

Opravdanost prijave

Članak 10.

Prijava nepravilnosti smatra se opravdanom ukoliko je u sudskom ili nekom drugom službenom postupku koji je uslijedio nakon prijave, utvrđeno postojanje jedne ili više nepravilnosti navedenih u prijavi kao i u slučaju kada nisu potvrđene nepravilnosti opisane u prijavi, ali su utvrđene druge nepravilnosti koje su u uzročno posljedičnoj vezi sa opisanim radnjama iz prijave.

GLAVA III.

STJECANJE I TRAJANJE STATUSA PRIJAVITELJA

Potvrda

Članak 11.

(1) Za ostvarivanje prava iz ovoga Zakona potvrdu o statusu prijavitelja, statusu prijavitelja s invaliditetom, statusu smrtno stradalog prijavitelja i statusu rehabilitiranog prijavitelja izdaje pravobranitelj.

2) Status prijavitelja stječe se danom podnošenja prijave o sumnji na nepravilnost odnosno prijave o postojećoj nepravilnosti osobama odnosno tijelima iz članka 4. stavak 1. ukoliko prijava, po mišljenju pravobranitelja, ispunjava uvjete iz članka 4. stavak 1. i 2. ovog Zakona.

(3) Svi prijavitelji imaju jednaka prava, neovisno o tome je li prijava podnesena anonimno ili uz otkrivanje identiteta.

(4) U slučaju anonimne prijave, osoba koji zatraži zaštitu i prava temeljena na ovom Zakonu mora dokazati autorstvo prijave.

(5) Procjenu o autorstvu anonimne prijave provodi pravobranitelj u suradnji s nadležnim tijelima iz članka 4. stavak 1. ovoga Zakona.

(6) U slučaju dokazanog autorstva, pravobranitelj izdaje potvrdu o autorstvu prijave.

(7) Potvrdom o autorstvu prijave, ukoliko prijava po mišljenju pravobranitelja ispunjava uvjete iz članka 4. stavak 1. i 2. ovog Zakona, osoba stječe status prijavitelja koji se priznaje od trenutka predaje prijave.

Status člana obitelji i pastorka

Članak 12.

(1) Status člana obitelji smrtno stradaloga prijavitelja utvrđuje se u upravnom postupku na temelju pisanog zahtjeva člana obitelji, a na temelju dokaza propisanih ovim Zakonom.

(2) Status pastorka utvrđuje se u upravnom postupku u kojem se rješava o pravu na obiteljsku invalidninu pastorka, na temelju pisanog zahtjeva zakonskog zastupnika pastorka, na temelju sljedećih dokaza: pravomoćne presude suda da je jednom roditelju pastorka oduzeto roditeljsko pravo, odnosno smrtna lista za jednog od roditelja, ovjerene izjave kod javnog bilježnika dvojice svjedoka da ga je prijavitelj uzdržavao najmanje godinu dana prije smrti te potvrde o prebivalištu.

Status prijavitelja s invaliditetom, smrtno stradavanje i samoubojstvo prijavitelja

Članak 13.

(1) Status prijavitelja s invaliditetom temeljem ranjavanja ili ozljede koje su posljedica prijavljivanja utvrđuje se u upravnom postupku na temelju pisanog zahtjeva prijavitelja, dokaza predviđenih ovim Zakonom te nalaza i mišljenja nadležnog tijela vještačenja u sustavu mirovinskog osiguranja.

(2) Status prijavitelja s invaliditetom temeljem bolesti u slučaju da je ta bolest, pogoršanje te bolesti, odnosno pojava te bolesti neposredna posljedica prijavljivanja, utvrđuje se u upravnom postupku na temelju nalaza i mišljenja nadležnog tijela vještačenja u sustavu mirovinskog osiguranja.

(3) Činjenicu je li smrtno stradavanje prijavitelja posljedica podnošenja prijave procjenjuje pravobranitelj temeljem:

1. naravi prijave,
2. potvrde o okolnostima smrtnog stradavanja prijavitelja izdanom od nadležne policijske uprave Ministarstva unutarnjih poslova, u kojoj se navodi vrijeme, mjesto i opis uzroka i okolnosti pod kojima je prijavitelj ranjen, ozlijeđen ili obolio, te
3. drugih dokaza kojima se dokazuje da su rana, ozljeda, oboljenje, odnosno smrtno stradavanje ili samoubojstvo prijavitelja posljedice prijave.

(4) Činjenicu je li samoubojstvo prijavitelja izravna posljedica podnošenja prijave odnosno je li prijavljivanje dovelo do pogoršanja postojećeg zdravstvenog stanja te na taj način doprinijelo samoubojstvu prijavitelja, procjenjuje Liječničko povjerenstvo sastavljeno od pet članova od kojih su tri psihijatri, a dva klinički psiholozi.

(5) Članove povjerenstva iz stavka 4. ovog članka imenuje pravobranitelj.

Trajanje statusa prijavitelja

Članak 14.

(1) U slučaju opravdane prijave koja je bila od iznimne društvene važnosti status prijavitelja ostaje trajan.

(2) U slučaju ozljede ili bolesti koje su posljedice podnošenja prijave, a koje su dovele do invalidnosti zbog koje, ocjenom vještaka mirovinskog osiguranja prijavitelj više nije u mogućnosti obavljati svoj dotadašnji posao bez ograničenja, status prijavitelja ostaje trajan.

(3) U ostalim slučajevima dokazane nepravilnosti iz prijave, status prijavitelja traje još dvije do deset godina nakon pravomoćnosti sudske odluke temeljem prijavljene nepravilnosti.

(4) Odluku o trajnom statusu prijavitelja iz stavka 1. ovog članka, te o dužini trajanja statusa iz stavka 3. ovog članka donosi pravobranitelj.

(5) U slučaju prijave u dobroj vjeri za koju se istragom dokazalo da je u cijelosti neopravdana, status prijavitelja traje još trideset dana od sudske odluke o utvrđivanju neopravdanosti prijave.

Zlonamjerno prijavljivanje

Članak 15.

(1) Zlonamjerna prijava je:

- prijava koju prijavitelj podnosi temeljem činjenica za koje je znao ili je morao znati da nisu istinite, s namjerom da drugome nanese materijalnu, profesionalnu ili moralnu štetu, ili
- prijava koju prijavitelj podnosi temeljem činjenica za koje je znao ili je morao znati da nisu istinite, s namjerom da se za sebe ili drugoga neposredno ili posredno priskrbi nezakonita materijalna korist.

(2) U slučaju zlonamjerne prijave koja se pokazala neopravdanom, status prijavitelja kao i sva prava koja je osoba stekla temeljem statusa prijavitelja poništavaju retrogradno, s danom prijave, a sva materijalna dobra ostvarena temeljem statusa prijavitelja moraju se vratiti, sukladno odredbama ovoga Zakona.

(3) Zlonamjernost prijave utvrđuje pravobranitelj temeljem dokaza koje je prikupio u ispitnom postupku.

(4) Ukoliko se utvrdi da je neopravdana prijava imala i elemente kaznenog djela, pravobranitelj će podnijeti kaznenu prijavu protiv prijavitelja.

GLAVA IV.

ZAŠTITA PRIJAVITELJA I NJEGOVE OBITELJI

Zaštita prijavitelja i njegove obitelji

Članak 16.

(1) Prijavitelj je zaštićen po ovom Zakonu od trenutka podnošenja prijave.

(2) Istu razinu zaštite kao i prijavitelj uživaju i članovi njegove uže obitelji.

(3) U slučaju osjećaja životne ugroženosti, prijavitelj i njegova obitelj mogu zatražiti tjelesnu zaštitu. O opravdanosti zahtjeva odlučuje Ministarstvo unutarnjih poslova.

Zabrana osvetničkog ponašanja

Članak 17.

(1) Protiv prijavitelja i članova njegove uže obitelji zabranjeno je osvetničko ponašanje.

(2) Osvetničko ponašanje predstavlja kazneno djelo zlostavljanja na radu.

(3) Osvetničko ponašanje predstavlja tešku povredu službene dužnosti.

Obveze poslodavaca

Članak 18.

(1) Obveza je poslodavaca spriječiti osvetničko ponašanje u radnoj sredini prijavitelja odnosno radnoj sredini članova uže obitelji.

(2) Ukoliko je poslodavac dozvolio ili poticao osvetničko ponašanje prema prijavitelju ili članovima njegove uže obitelji, smatrat će se da je osvetničko ponašanje sam počinio.

(3) Okolnosti samoubojstva prijavitelja ili člana njegove uže obitelji, odnosno je li osvetničko ponašanje dovelo do pogoršanja postojećeg zdravstvenog stanja te na taj način doprinijelo samoubojstvu prijavitelja ili člana njegove uže obitelji, ispituje i Liječničko povjerenstvo sastavljeno od pet članova od kojih su tri specijalisti psihijatrije, a dva klinički psiholozi.

(4) Članove povjerenstva iz stavka 3. ovog članka određuje pravobranitelj.

(5) Zaključak Liječničkog povjerenstva o okolnostima iz stavka 3. ovog članka može se koristiti kao dokaz u kaznenom postupku.

Postupci koji nisu osvetničko ponašanje **Članak 19.**

U slučaju poduzimanja bilo koje mjere poslodavca koja sadrži obilježja osvetničkog ponašanja, smatra se da je ona učinjena s osvetničkom namjerom osim ako poslodavac u sudskom postupku dokaže da su mjere poduzete prema prijavitelju ili članu uže obitelji opravdane okolnostima neovisnim o podnošenju prijave.

Hospitalizacija prijavitelja **Članak 20.**

(1) Prijavitelj se ne može biti hospitaliziran bez izričitog vlastitog pisanog pristanka.

(2) U slučaju životne ugroženosti, pristanak na hospitalizaciju može dati član obitelji prijavitelja.

(3) Iznimno, u slučaju životne ugroženosti zbog ozljede i ranjavanja, a kada nije bilo moguće dobiti pristanak člana obitelji, prijavitelj se može hospitalizirati i bez izričitog vlastitog pisanog pristanka.

(4) U slučaju potrebe za prisilnom hospitalizacijom na odjelu psihijatrije, postupku hospitalizacije moraju nazočiti i odobriti ga članovi obitelji prijavitelja, psihijatar koji je ovlašten suradnik pravobranitelja, te po jedna osoba iz ureda pravobranitelja, o čemu će se sačiniti video zapis te službeno izvješće.

(5) Ukoliko je prijavitelj nepravilnosti hospitaliziran protivno odredbama ovog članka, pravobranitelj će ispitati pravilnost hospitalizacije.

(6) Ukoliko se, nakon medicinskog vještačenja neovisnih stručnjaka utvrdi da je hospitalizacija prijavitelja bila neopravdana, pravobranitelj će osobe koje su sudjelovale u takvoj hospitalizaciji prijaviti nadležnim tijelima.

Zaštita prijavitelja od kazni i troškova suđenja **Članak 21.**

Prijavitelj ne podliježe nikakvim kaznama niti snosi troškove suđenja osim ako se u sudskom postupku utvrdi da je prijava prijavitelja u cijelosti bez dokaza te da je podnesena sa zlom namjerom.

GLAVA V.
REHABILITACIJA PRIJAVITELJA

Rokovi i postupak
Članak 22.

- (1) Svi prijavitelji koji su prijavu učinili nakon 25. lipnja 1991. (uspostave državnosti Republike Hrvatske) imaju pravo na moralnu i materijalnu rehabilitaciju.
- (2) Postupak rehabilitacije provodi pravobranitelj.
- (3) Datum priznavanja statusa rehabilitiranog prijavitelja utvrditi će se temeljem *Pravilnika o rehabilitaciji prijavitelja nepravilnosti* kojega donosi pravobranitelj.
- (4) Pravobranitelj izdaje rješenje kojim se potvrđuje status rehabilitiranog prijavitelja, datum početka stjecanja prava prijavitelja kao i prava obitelji prijavitelja.

Prava rehabilitiranih prijavitelja i članova obitelji
Članak 23.

- (1) Rehabilitirani prijavitelji ostvaruju sljedeća prava:
 1. Pravo na mirovinski staž kao staž osiguranja u jednostrukom trajanju u vrijeme nezaposlenosti ukoliko je nezaposlenost nastupila kao posljedica prijavljivanja. Pravo teče od dana otkaza do dana zaposlenja na novom radnom mjestu ili odlaska u mirovinu. Ukoliko je prijavitelj i dalje nezaposlena osoba, a nije stekao pravo na odlazak u mirovinu, ostvaruje pravo na plaću koju je imao u trenutku dobivanja otkaza sve do nalaženja novog radnog mjesta ili odlaska u mirovinu.
 2. Pravo na razliku plaće između radnog mjesta na kojemu je prijavitelj bio u vrijeme podnošenja prijave i plaće radnog mjesta na koji je raspoređen nakon podnošenja prijave ili zaposlenja na novom radnom mjestu.
 3. Pravo na razliku između isplaćenog bolovanja uzrokovanog ozljedom ili bolešću koje su posljedica prijavljivanja i bolovanje koje bi mu bilo isplaćeno da je obračunato kao prijavitelju.
 4. Pravo na razliku između isplaćene mirovine i mirovine koja bi mu pripadala da ju je ostvario kao prijavitelj.
 5. Sva ostala prava koja se odnose na prijavitelje prema ovom Zakonu.
- (2) Obitelji preminulog rehabilitiranog prijavitelja stječu sljedeća prava:
 1. Pravo na ponovni obračun mirovine sukladno novom statusu rehabilitiranog prijavitelja.
 2. Pravo na razliku između isplaćene mirovine i mirovine koju bi članovi obitelji stekli da je prijavitelju priznat status.
 3. Sva ostala prava koja se odnose na članove obitelji preminulog prijavitelja.

Isplata naknada Članak 24.

- (1) Naknade na temelju ostvarenih prava u sustavu mirovinskog osiguranja isplaćuju se iz sredstava Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje.
- (2) Poslovni subjekt obavezan je po obračunu Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje uplatiti sredstva doprinosa na ime mirovinskog osiguranja za prijavitelja za vrijeme za koje mu je priznat staž mirovinskog osiguranja.
- (3) Naknada iznosa razlike plaće isplaćuju se iz sredstava poslovnog subjekta koji je oštetio prijavitelja odnosno pravnog sljednika. Ukoliko poslovni subjekt više ne postoji, ili nije u stanju ispunjavati svoje poslovne obveze, sredstva će se isplatiti iz državnog proračuna.
- (4) Naknada plaće za vrijeme privremene nesposobnosti za rad prijavitelja isplaćuje se iz sredstava poslovnog subjekta koji je oštetio prijavitelja odnosno pravnog slijednika. Ukoliko poslovni subjekt više ne postoji, ili nije u stanju ispunjavati svoje poslovne obveze, sredstva će se isplatiti iz sredstava Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje.
- (5) Naknade temeljem nezaposlenosti prijavitelja isplaćuje se iz sredstava poslovnog subjekta koji je oštetio prijavitelja. Ukoliko poslovni subjekt više ne postoji, ili nije u stanju ispunjavati svoje poslovne obveze, sredstva će se isplatiti iz sredstava Hrvatskog zavoda za zapošljavanje.
- (6) Naknade na temelju drugih ostvarenih prava isplaćuju se iz sredstava poslovnog subjekta koji je oštetio prijavitelja. Ukoliko poslovni subjekt više ne postoji ili nije u stanju ispunjavati svoje poslovne obveze, sredstva će se isplatiti prema načinu i iz sredstava onih tijela koji ta prava isplaćuju u trenutku ostvarivanja prava.

GLAVA VI.

PRAVA PRIJAVITELJA I NJIHOVIH OBITELJI

Prava iz zdravstvenog osiguranja Članak 25.

Prava iz zdravstvenog osiguranja temeljem statusa prijavitelja odnosno rehabilitiranog prijavitelja traju koliko traje i status prijavitelja odnosno status rehabilitiranog prijavitelja.

Pravo na zdravstvenu zaštitu i oslobađanje od sudjelovanja u troškovima Članak 26.

- (1) Prijavitelj ostvaruje pravo na zdravstvenu zaštitu i druga prava iz osnovnoga zdravstvenog osiguranja na način i prema uvjetima utvrđenim Zakonom o zdravstvenom osiguranju i propisima donesenim na temelju toga Zakona za osiguranu osobu.
- (2) Od sudjelovanja u pokriću dijela troškova zdravstvene zaštite (participacija) oslobađaju se članovi uže obitelji smrtno stradaloga prijavitelja, prijavitelji s invaliditetom i prijavitelj s utvrđenim oštećenjem organizma od najmanje 30%.

Pravo na 100% osnovice za naknadu plaće
Članak 27.

(1) Prijavitelju kojemu je rana, ozljeda, bolest, pogoršanje postojeće bolesti odnosno pojava bolesti neposredna posljedica prijavljivanja, naknada plaće u slučaju privremene nesposobnosti za rad (bolovanja) zbog liječenja te rane, ozljede, bolesti odnosno pogoršanja te bolesti iznosi 100% od osnovice za naknadu plaće.

(2) Nalaz, ocjenu i mišljenje o povezanosti nastanka rane, ozljede, bolesti odnosno pogoršanja postojeće bolesti s prijavljivanjem donosi Liječničko povjerenstvo Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje.

(3) Prijavitelj kojemu je rana, ozljeda, bolest, pogoršanje postojeće bolesti, odnosno pojava bolesti neposredna posljedica prijavljivanja ima pravo na potpunu medicinsku rehabilitaciju, pravo na sva potrebna ortopedska i druga pomagala, lijekove i liječenje bez naknade (participacije), te pravo prvenstva na korištenje zdravstvene zaštite u inozemstvu s pratnjom druge osobe, ako mu je potrebno takvo liječenje koje se ne može obaviti u Republici Hrvatskoj u skladu s propisima iz obveznog zdravstvenog osiguranja.

(4) Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje obavezan je osigurati prijavitelju ortopedsko pomagalo najkasnije u roku 30 dana od primitka zahtjeva nadležne zdravstvene ustanove koja je utvrdila vrstu potrebnoga ortopedskog pomagala nakon završenog liječenja. Ako se ortopedsko pomagalo izrađuje po mjeri, navedeni rok produljuje se za najviše 60 dana.

Pravo na naknadu troškova za prijevoz
Članak 28.

(1) Korisnicima prava po ovom Zakonu pripada naknada troškova za prijevoz u drugo mjesto ako su od nadležnog tijela upućeni, odnosno pozvani u drugo mjesto radi pregleda pred liječničkim povjerenstvom ili korištenja medicinske ili fizikalne rehabilitacije sukladno ovome Zakonu.

(2) Korisnik prava po ovome Zakonu kojemu je određen pratitelj za putovanje radi pregleda pred liječničkim povjerenstvom, odnosno radi korištenja medicinske ili fizikalne rehabilitacije ima pravo na naknadu troškova prijevoza i za pratitelja.

(3) Pravo na naknadu troškova prijevoza iz stavka 1. i 2. ovoga članka ima i osoba kojoj je priznato neko pravo po ovome Zakonu, a koja je podnijela zahtjev za povećanje prava ili ostvarenje drugog prava, ako to uključuje pregled pred liječničkim povjerenstvom u drugom mjestu pred koje je upućen od nadležnog tijela.

(4) Troškovi prijevoza nadoknađuju se sukladno propisima iz obveznog zdravstvenog osiguranja.

Isplata troškova za liječenje i rehabilitaciju

Članak 29.

(1) Svi troškovi vezani uz liječenje i rehabilitaciju bolesti i stanja koja su posljedica prijavljivanja, isplata putnih troškova kao i isplata neumanjenog stopostotnog bolovanja, padaju na teret poslodavca.

(2) Ukoliko poslovni subjekt više ne postoji, ili nije u stanju ispunjavati svoje poslovne obveze, sredstva će se isplatiti iz sredstava Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje.

Prava iz mirovinskog osiguranja

Članak 30.

Prava iz mirovinskog osiguranja temeljem statusa prijavitelja odnosno rehabilitiranog prijavitelja traju koliko traje i status prijavitelja odnosno status rehabilitiranog prijavitelja.

Pravo na invalidsku mirovinu

Članak 31.

(1) Prijavitelj kod kojega je nastao trajni gubitak radne sposobnosti (opća nesposobnost za rad) ili kod kojeg je nastala profesionalna nesposobnost za rad kao posljedica ranjavanja, ozljede, bolesti, pogoršanja bolesti, odnosno pojave bolesti koje su posljedica prijavljivanja, ima pravo na invalidsku mirovinu.

(2) Ako je opća nesposobnost za rad ili profesionalna nesposobnost za rad djelomično prouzročena ranjavanjem, ozljedom, bolešću, pogoršanjem bolesti, odnosno pojavom bolesti koje su posljedica prijavljivanja, a djelomično ranjavanjem, ozljedom, bolešću ili pogoršanjem bolesti izvan tih okolnosti, invalidska mirovina određuje se razmjerno utjecaju pojedinih uzroka na invalidnost.

(3) Pravo na invalidsku mirovinu ostvaruje se pod uvjetima i na način propisan Zakonom o mirovinskom osiguranju, ako ovim Zakonom nije drukčije određeno.

Određivanje vrijednosnog boda

Članak 32.

(1) Vrijednosni bod radi određivanja invalidske mirovine prijavitelja za invalidnost (opća ili profesionalna nesposobnost za rad) koja je u cijelosti ili u dijelu nastala kao posljedica ranjavanja, ozljede, bolesti, pogoršanja bolesti odnosno pojave bolesti koje su posljedica prijavljivanja utvrđuje se na temelju pripadajuće osnovice za prijavitelja iz članka 36. ovoga Zakona tako da se osnovica utvrđena za godinu koja prethodi godini prijavljivanja podijeli s prosječnom godišnjom plaćom svih zaposlenih u Republici Hrvatskoj za tu kalendarsku godinu.

(2) Vrijednosni bod radi određivanja mirovine utvrđuje se prema vrijednosnom bodu u godini koja prethodi godini u kojoj se ostvaruje pravo na mirovinu.

Određivanje polaznog faktora Članak 33.

Polazni faktor kod izračuna invalidske mirovine prijavitelja je 1,50.

Određivanje osobnog boda Članak 34.

(1) Osobni bod za određivanje invalidske mirovine prijavitelja za invalidnost (opća ili profesionalna nesposobnost za rad) koja je u cijelosti ili u dijelu nastala kao posljedica ranjavanja, ozljede, bolesti, pogoršanja bolesti, odnosno pojave bolesti kao posljedice prijavljivanja dobiva se tako da se prosječan vrijednosni bod iz članka 32. ovoga Zakona pomnoži s polaznim faktorom i mirovinskim stažem od 40 godina.

(2) Ova mirovina se određuje na temelju osobnih bodova iz stavka 1. ovoga članka povećanih za 45%.

Određivanje mirovinskog faktora Članak 35.

Mirovinski faktor za invalidsku mirovinu zbog profesionalne nesposobnosti za rad koja je u cijelosti ili u dijelu nastala kao posljedica ranjavanja, ozljede, bolesti, pogoršanja bolesti, odnosno pojave bolesti zadobivene prijavljivanjem koja se isplaćuje prijavitelju za vrijeme zaposlenja ili obavljanja samostalne djelatnosti je 0,6667.

Usklađivanje vrijednosnog boda za svaku godinu Članak 36.

(1) Utvrđivanje vrijednosnog boda za određivanje invalidske mirovine iz članka 32. ovoga Zakona određuje se za godinu, koja prema godini koja prethodi godini ostvarivanja prava na mirovinu s osnovicom 64.037.

(2) Osnovice iz stavka 1. ovoga članka usklađuju se početkom svake kalendarske godine s promjenom prosječne plaće svih zaposlenih u Republici Hrvatskoj u prethodnoj godini.

Pokrivenost radnog vijeka mirovinskim stažem Članak 37.

Prijavitelj ostvaruje pravo na invalidsku mirovinu prema Zakonu o mirovinskom osiguranju ovisno o uvjetu pokrivenosti radnog vijeka navršenim mirovinskim stažem.

Pravo na profesionalnu rehabilitaciju Članak 38.

(1) Prijavitelj kod kojeg kao posljedica ranjavanja, ozljede, bolesti, pogoršanja, odnosno pojave bolesti koja je posljedica prijavljivanja postoji preostala radna sposobnost ima pravo

na profesionalnu rehabilitaciju, uključujući osposobljavanje za obavljanje poslova za koje se traži stručna sprema viša od njegove bez obzira je li mu nakon profesionalne rehabilitacije osigurano zaposlenje kod kojeg nastane invalidnost prije navršene 40 godine života (žene), odnosno 45 godine života (muškarci).

(2) Pravo na profesionalnu rehabilitaciju odobrava Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje nakon ocjene preostale radne sposobnosti prijavitelja i određuje rok trajanja profesionalne rehabilitacije.

(3) Od dana stjecanja prava na profesionalnu rehabilitaciju do upućivanja na istu, kao i tijekom profesionalne rehabilitacije, prijavitelj ima pravo na naknadu u iznosu invalidske mirovine zbog opće nesposobnosti za rad, koju isplaćuje Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje.

(4) Po završetku rehabilitacije pa sve do zaposlenja, prijavitelj ostvaruje pravo na invalidsku mirovinu zbog profesionalne nesposobnosti za rad koju isplaćuje Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje.

(5) Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje obavezan je uputiti prijavitelja na profesionalnu rehabilitaciju najkasnije u roku 30 dana od pravomoćnosti rješenja o priznavanju prava na profesionalnu rehabilitaciju.

(6) Tijela državne uprave, tijela sudbene vlasti te druga tijela državne vlasti, tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, javne ustanove, izvanproračunski i proračunski fondovi, te pravne osobe u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu Republike Hrvatske i u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu jedinica lokalne samouprave obvezni su primati prijavitelja kojega uputi Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje radi profesionalne rehabilitacije.

Pravo i način ostvarivanja prava na obiteljsku mirovinu

Članak 39.

(1) Članovi obitelji smrtno stradalog prijavitelja čija je smrt prouzročena ranjavanjem, ozljedom, bolešću, pogoršanjem, odnosno pojavom bolesti koja je posljedica prijavljivanja, imaju pravo na obiteljsku mirovinu prema ovom Zakonu.

(2) Pravo na obiteljsku mirovinu ostvaruje se pod uvjetom i na način propisan Zakonom o mirovinskom osiguranju ako ovim Zakonom nije drukčije određeno.

Izračun visine obiteljske mirovine

Članak 40.

(1) Iznos obiteljske mirovine članovima obitelji smrtno stradalog prijavitelja izračunava se tako da se osobni bodovi pomnože s odgovarajućim mirovinskim faktorom i aktualnom vrijednošću mirovine na dan ostvarivanja prava na mirovinu.

(2) Vrijednosni bod utvrđuje se na temelju pripadajuće osnovice iz članka 36. ovoga Zakona tako da se osnovica utvrđena za godinu koja prethodi godini prijavljivanja podijeli s prosječnom godišnjom plaćom svih zaposlenih u Republici Hrvatskoj za tu kalendarsku godinu.

(3) Osobni bod za određivanje mirovine dobiva se tako da se vrijednosni bod iz članka 32. ovoga Zakona pomnoži s polaznim faktorom 1,50 i mirovinskim stažem od 40 godina.

(4) Mirovina se određuje na temelju osobnih bodova povećanih za 45%.

(5) Do stjecanja prava na obiteljsku mirovinu sukladno odredbama ovoga Zakona udovici (udovcu) pripada novčana naknada zbog nezaposlenosti.

Članak 41.

Iznos obiteljske mirovine članovima obitelji smrtno stradaloga prijavitelja koji je bio korisnik invalidske mirovine priznate prema ovom Zakonu ili odgovarajućim ranijim zakonima određuje se primjenom osobnog boda umrlog korisnika mirovine uz primjenu mirovinskog faktora iz članka 42. ovoga Zakona.

Članak 42.

Mirovinski faktor iznosi za obiteljsku mirovinu:

koja pripada bračnom drugu i djetetu, ili samo djetetu prijavitelja	1,0
koja pripada samo za oba roditelja	1,0
koja pripada samo bračnom drugu, odnosno samo jednom roditelju	0,8
za svako dijete povećava se za	0,1

Uvjeti za ostvarivanje i trajanje prava na obiteljsku mirovinu

Članak 43.

(1) Udovica, odnosno majka prijavitelja stječe pravo na obiteljsku mirovinu ako je uzrok smrti u svezi s prijavljivanjem, kada navršši 40 godina života. Udovac, odnosno otac prijavitelja isto pravo stječe kad navršši 50 godina života.

(2) Osobe iz stavka 1. ovoga članka pravo na mirovinu stječu bez obzira na godine života, ako kod njih nastane opća nesposobnost za rad prije ispunjenja uvjeta iz stavka 1. ovoga članka.

(3) Djeca, posvojenici i pastorčad smrtno stradaloga prijavitelja ostvaruju pravo na obiteljsku mirovinu i nakon završetka ili prekida redovitog školovanja ako su nezaposlena, a najduže 12 mjeseci nakon završetka ili prekida redovnog školovanja.

(4) Odredbe ovoga članka primjenjuju se i na maćehu, očuha i posvojitelja prijavitelja.

(5) Osobama iz stavka 1., 3. i 4. ovoga članka obiteljska mirovina određuje se primjenom osobnog boda korisnika obiteljske mirovine priznate članovima obitelji smrtno stradaloga prijavitelja prema ranijim zakonima, uz primjenu mirovinskog faktora iz članka 42. ovoga Zakona.

Pravo na prednost pri zapošljavanju

Članak 44.

(1) Tijela državne uprave, tijela sudbene vlasti, tijela državne vlasti i druga državna tijela, upravna tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (u daljnjem tekstu: tijela javne uprave), obvezna su prilikom zapošljavanja na neodređeno vrijeme službenika i

namještenika temeljem javnog natječaja i prilikom zapošljavanja na određeno vrijeme temeljem oglasa, dati prednost uz ispunjenje jednakih uvjeta nezaposlenom:

1. djetetu smrtno stradaloga prijavitelja
2. prijavitelju odnosno osobi koja je imala status prijavitelja
3. članu obitelji smrtno stradaloga prijavitelja

(2) Prednost pri zapošljavanju iz stavka 1. ovoga članka ne odnosi se na slučajeve zapošljavanja na poslovima radnih mjesta koja su zakonom ili drugim pravnim propisom utvrđena kao rukovodeća radna mjesta u tijelima javne uprave.

(3) Javne službe i javne ustanove kojima je osnivač ili jedan od osnivača Republika Hrvatska, općina, grad, županija, izvanproračunski i proračunski fondovi, pravne osobe u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu Republike Hrvatske kao i pravne osobe u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i pravne osobe s javnim ovlastima (u daljnjem tekstu: pravne osobe), koje su prilikom zapošljavanja obvezne raspisati javni natječaj ili oglas temeljem zakona, drugog propisa ili kolektivnog ugovora, obvezne su prilikom tog zapošljavanja dati prednost osobi iz stavka 1. ovoga članka, po utvrđenom redoslijedu iz stavka 1. ovoga članka, ukoliko ispunjava uvjete propisane ovim člankom Zakona, te uvjete iz javnog natječaja odnosno oglasa.

(4) Prednost pri zapošljavanju iz stavka 3. ovoga članka ne odnosi se na slučajeve zapošljavanja na poslovima radnih mjesta koja su zakonom ili drugim pravnim propisom utvrđena kao rukovodeća radna mjesta.

(5) Da bi ostvarila pravo prednosti pri zapošljavanju, osoba iz stavka 1. ovoga članka koja ispunjava uvjete za ostvarivanje toga prava, dužna je uz prijavu, odnosno ponudu na javni natječaj ili oglas priložiti sve dokaze o ispunjavanju traženih uvjeta, kao i potvrdu o priznatom statusu, odnosno potvrdu iz članka 2. ovoga Zakona o priznatom statusu prijavitelja, dokaz da je nezaposlena odnosno dokaz o oduzetoj roditeljskoj skrbi kada se na javni natječaj, odnosno oglas prijavljuje dijete smrtno stradaloga prijavitelja.

(6) Provedbu odredbe stavka 1. ovoga članka nadzire upravna inspekcija, a provedbu odredbe stavka 3. ovoga članka nadzire inspekcija rada.

(7) Osoba iz stavka 1. ovoga članka koja ne bude primljena u tijela javne uprave, ukoliko smatra da joj je povrijeđeno pravo prednosti pri zapošljavanju može podnijeti žalbu na rješenje o prijemu u službu izabranog kandidata.

(8) Osoba koja smatra da joj je povrijeđeno pravo prednosti pri zapošljavanju, može u roku od petnaest dana od dana podnošenja žalbe iz stavka 7. ovoga članka, podnijeti zahtjev upravnoj inspekciji za provedbu inspekcijskog nadzora.

(9) Upravna inspekcija obvezna je u roku od osam dana od dana prijema zahtjeva za nadzor obavijestiti donositelja rješenja o prijemu u službu o pokretanju postupka inspekcijskog nadzora radi ostvarenja prava prednosti pri zapošljavanju.

(10) Rješenje o rasporedu donijeto prije okončanja postupka inspekcijskog nadzora upravna inspekcija oglasit će ništavim.

(11) Upravna inspekcija po provedbi inspekcijskog nadzora ovlaštena je u slučaju postojanja povrede prava prednosti pri zapošljavanju iz stavka 1. ovoga članka rješenjem poništiti rješenje o prijemu u službu. Protiv toga rješenja može se voditi upravni spor.

(12) Ukoliko upravna inspekcija utvrdi da u postupku prijema nije izvršena povreda prava, izvijestit će podnositelja zahtjeva za nadzor i čelnika tijela o rezultatima provedenoga inspeksijskog nadzora.

(13) Pravna osoba obvezna je u roku od 15 dana nakon sklapanja ugovora o radu s izabranim kandidatom o istome obavijestiti osobu iz stavka 1. ovoga članka koja je po raspisanom javnom natječaju ili oglasu podnijela prijavu, odnosno ponudu za to radno mjesto.

(14) Osoba iz stavka 13. ovoga članka kojoj nije dana prednost pri zapošljavanju, može podnijeti zahtjev nadležnoj inspekciji za provedbu nadzora u roku od 15 dana od dana dostave obavijesti iz stavka 13. ovoga članka.

(15) U slučaju zasnivanja radnog odnosa sklapanjem ugovora o radu, nadležna inspekcija obvezna je razmotriti zahtjev podnositelja u zakonskom roku.

(16) Ako nadležna inspekcija utvrdi da je sklapanjem ugovora o radu povrijeđeno pravo prednosti pri zapošljavanju osobe iz stavka 1. ovoga članka, rješenjem će utvrditi povredu prava prednosti, koje izvršno rješenje predstavlja opravdan razlog za otkaz ugovora o radu čijim sklapanjem je to pravo povrijeđeno.

Pravo na stipendiju **Članak 45.**

(1) Djeca smrtno stradalog prijavitelja i djeca prijavitelja s invaliditetom imaju pravo na stipendiju tijekom redovitoga srednjoškolskog obrazovanja, redovitoga dodiplomskog studija te pravo na naknadu dijela troškova školarine poslijediplomskih studija na visokim učilištima ako im redoviti prihodi mjesečno po članu kućanstva nisu dvostruko veći od 30% utvrđene proračunske osnovice u Republici Hrvatskoj.

(2) Uvjeti i mjerila za ostvarivanje prava iz stavka 1. ovoga članka propisuje ministar nadležan za obrazovanje i znanost uz suglasnost ministra pravosuđa.

(3) Novčana sredstva za navedene potrebe u stavku 1. ovog članka Vlada Republike Hrvatske osigurati će u državnom proračunu.

Prednost pri smještaju u učeničke, odnosno studentske domove **Članak 46.**

Djeca smrtno stradalog prijavitelja i djeca prijavitelja invalida imaju prednost pri smještaju u učeničke, odnosno studentske domove, pod uvjetom da im redoviti prihodi mjesečno po članu kućanstva nisu dvostruko veći od 30% utvrđene proračunske osnovice u Republici Hrvatskoj.

Pravo na besplatne udžbenike **Članak 47.**

(1) Djeca smrtno stradalog prijavitelja i djeca prijavitelja s invalidnošću imaju pravo na besplatne obvezne udžbenike za potrebe redovitog ili izvanrednog školovanja u osnovnim i srednjim školama te na visokim učilištima ili veleučilištima pod uvjetom da to pravo ne mogu ostvariti po drugim propisima i ako im redoviti prihodi mjesečno po članu kućanstva nisu dvostruko veći od 30% utvrđene proračunske osnovice u Republici Hrvatskoj.

(2) Sredstva potrebna za kupnju udžbenika iz stavka 1. ovog članka osigurati će se u državnom proračunu na prijedlog pravobranitelja.

Pravo na prilagodbu prilaza do zgrade i prilagodbu stana
Članak 48.

- (1) Prijavitelji koji nisu sposobni za kretanje bez invalidskih kolica i drugih ortopedskih pomagala i slijepi prijavitelji imaju pravo na prilagodbu prilaza do zgrade i prilagodbu stana za kretanje u kolicima, ako se te prilagodbe mogu izvesti, sukladno posebnim propisima.
- (2) Zahtjev za ostvarivanje prava iz stavka 1. ovoga članka podnosi se pravobranitelju za zaštitu prijavitelja.
- (3) Iznos sredstava potrebnih za prilagodbu prilaza do zgrade i prilagodbu stana za kretanja u kolicima iz stavka 1. ovoga članka, osigurava Vlada Republike Hrvatske iz državnog proračuna.

Pravo na nagradu
Članak 49.

- (1) Prijavitelj može ostvariti pravo na nagradu.
- (2) U slučaju pogibije prijavitelja odnosno njegovog samoubojstva, pravo na nagradu može ostvariti njegova obitelj.
- (3) Pravo na nagradu utvrđuje pravobranitelj sukladno vlastitoj procjeni, uzimajući u obzir visinu spriječene štete i druge okolnosti prijave.
- (4) Nagrada se isplaćuje iz sredstava državnog proračuna.
- (5) Nagrada iznosi 10% od uštede, odnosno štete spriječene prijavom nepravilnosti.
- (6) Ako se ušteda, odnosno šteta spriječena prijavom nepravilnosti ne može točno novčano izraziti, nagrada se kreće u rasponu od 50.000,00 do 1.000.000,00 kuna, a o njezinoj visini odlučuje pravobranitelj.
- (7) Nagrada se dodjeljuje sukladno Pravilniku o nagrađivanju prijavitelja nepravilnosti u radu poslovnih subjekata u Republici Hrvatskoj.
- (8) Pravilnik donosi pravobranitelj u suradnji s Ministarstvom pravosuđa i Ministarstvom financija.

Porezne olakšice na osobno vozilo
Članak 50.

- (1) Prijavitelj s oštećenjem organizma od 100% kojemu je za redovit život potrebna njega i pomoć druge osobe zbog zadobivenih ozljeda koje su posljedice prijavljivanja, ostvaruje pravo na osobno vozilo s ugrađenim odgovarajućim prilagodbama koji mu u vlasništvo dodjeljuje Ministarstvo pravosuđa svakih 7 godina.
- (2) Bračni drug, punoljetna djeca i roditelji smrtno stradalih prijavitelja imaju pravo na uvoz osobnog vozila bez plaćanja posebnog poreza i poreza na dodanu vrijednost jednokratno, ako to pravo do sada nisu iskoristili.
- (3) Prava iz stavka 1. i 2. ovoga članka međusobno se isključuju.

(4) Pravo na povlastice iz stavka 2. ovoga članka ako su roditelji razvedeni, ima roditelj s kojim je smrtno stradali prijavitelj živio u zajedničkom kućanstvu najmanje 5 godina prije smrtnog stradavanja.

(5) Ako korisnik povlastice iz stavka 2. ovoga članka osobno vozilo proda, daruje, prestane osobno upotrebljavati ili koristiti, ili u cijelosti otuđi u roku od četiri godine od nabave, obvezan je platiti posebni porez i porez na dodanu vrijednost kojih je bio oslobođen pri uvozu.

(6) Ako prijavitelj ili član obitelji smrtno stradalog prijavitelja umre prije isteka roka od četiri godine od nabave vozila, zakonski nasljednici mogu prodati vozilo koji su naslijedili bez plaćanja posebnog poreza i poreza na dodanu vrijednost.

(7) Ministarstvo pravosuđa obvezno je osigurati vozilo iz stavka 1. ovoga članka u roku od 6 mjeseci od podnošenja zahtjeva.

(8) Vlada Republike Hrvatske utvrdit će uredbom najvišu vrijednost osobnog vozila, uvjete za plaćanje, posebnog poreza, poreza na dodanu vrijednost kojih je bio oslobođen pri uvozu te uvjete i postupak ostvarivanja poreznih olakšica prijavitelja i članova njihovih obitelji.

Članak 51.

Prijavitelji su oslobođeni plaćanja poreza na dodanu vrijednost na ortopedska i druga pomagala koja su izravan nadomjestak tjelesnih organa, odnosno oštećenih tjelesnih organa te na rezervne dijelove i potrošni materijal za ta pomagala.

Pravo na oslobođenje od plaćanja sudskih, upravnih i javnobilježničkih pristojbi

Članak 52.

Prijavitelji, kao i članovi obitelji smrtno stradalog prijavitelja, oslobođeni su plaćanja sudskih, upravnih i javnobilježničkih pristojbi u postupku ostvarivanja prava iz ovoga Zakona.

GLAVA VII.

POSTUPAK ZA OSTVARIVANJE PRAVA

Nadležna tijela

Članak 53.

(1) Nadležni ured državne uprave u jedinici područne (regionalne) samouprave, odnosno nadležno upravno tijelo Grada Zagreba je prvostupanjsko tijelo koje po zahtjevu stranke ili po službenoj dužnosti postupa u upravnim stvarima u slučajevima predviđenim ovim Zakonom i donosi rješenja o:

1. statusu člana obitelji smrtno stradalog prijavitelja i njihovim pravima,
2. statusu člana obitelji prijavitelja s invaliditetom i njihovim pravima,
3. statusu pastorka,
4. pravima prijavitelja i pravima članova njegove obitelji,
5. ostalim statusima i pravima iz ovoga Zakona koji prema posebnim propisima nisu u nadležnosti drugih upravnih tijela.

(2) Drugostupanjsko tijelo za postupanje po rješenjima upravnih tijela i službenih osoba iz stavka 1. ovoga članka je Ministarstvo pravosuđa.

(3) Prvostupanjsko tijelo koje rješava o statusima i pravima iz stavka 1. ovoga članka za osobe koje nemaju prebivalište na teritoriju Republike Hrvatske je nadležno upravno tijelo Grada Zagreba.

(4) Pravobranitelj za zaštitu prava prijavitelja pruža stručnu i pravnu pomoć prijaviteljima i članovima njihovih obitelji putem svojih područnih jedinica to:

1. u ostvarivanju statusnih prava prijavitelja i članova njihovih obitelji,
2. u postupku prekvalifikacije i samozapošljavanja prijavitelja,
3. u provođenju programa profesionalne rehabilitacije,
4. u ostvarivanju prava na invalidsku i obiteljsku mirovinu.

Članak 54.

Zahtjev za priznavanje statusa prijavitelja s invaliditetom na temelju bolesti, pogoršanja bolesti, odnosno pojave bolesti koja je u uzročno posljedičnoj vezi s prijavljivanjem može se podnijeti u roku 12 mjeseci od stupanja na snagu ovoga Zakona.

Revizija prava

Članak 55.

(1) Prvostupanjsko rješenje kojim se priznaje status člana obitelji smrtno stradaloga prijavitelja i pravo na obiteljsku invalidninu, novčanu naknadu u iznosu obiteljske invalidnine, status prijavitelja s invaliditetom i rješenje kojim se prijavitelju dodjeljuje osobno vozilo, podliježe reviziji.

(2) Reviziju obavlja po službenoj dužnosti ministarstvo pravosuđa kao drugostupanjsko tijelo sukladno načelima koja su utvrđena propisom kojim se regulira opći upravni postupak.

(3) Ako je protiv prvostupanjskog rješenja izjavljena žalba, a isto prvostupanjsko rješenje podliježe reviziji, o žalbi i reviziji rješava se jednim rješenjem.

(4) Ako protiv rješenja iz stavka 1. ovoga članka stranka nije izjavila žalbu, upravno tijelo, odnosno službena osoba koja je donijela rješenje u prvostupanjskom postupku dostavit će ga zajedno sa spisima predmeta tijelu nadležnom za reviziju u roku od osam dana od isteka roka za žalbu. Ako se stranka odrekne prava na žalbu ili odustane od žalbe, rješenje se zajedno sa spisima predmeta dostavlja na reviziju u roku od osam dana od dana odricanja, odnosno dana odustanka od žalbe.

(5) Revizija odgađa izvršenje rješenja.

Članak 56.

- (1) U postupku revizije ministarstvo pravosuđa može se s prvostupanjskim rješenjem suglasiti ili ga može izmijeniti ili poništiti u korist ili na štetu stranke.
- (2) Drugostupanjsko tijelo će u postupku revizije poništiti prvostupanjsko rješenje i u pravilu samo riješiti stvar, ako utvrdi da su u prvostupanjskom postupku nepotpuno ili pogrešno utvrđene činjenice ili da se u postupku nije vodilo računa o pravilima postupka koja bi bila od utjecaja na rješavanje stvari ili je izreka pobijanog rješenja nejasna ili je u proturječnosti s obrazloženjem ili je pogrešno primijenjen propis na temelju kojeg je stvar riješena.
- (3) Kad činjenice na temelju kojih je doneseno prvostupanjsko rješenje nisu u potpunosti utvrđene ili su pogrešno utvrđene u prvostupanjskom postupku, drugostupanjsko će tijelo upotpuniti postupak samo ili putem prvostupanjskog tijela.
- (4) Prvostupanjsko tijelo čije je rješenje u postupku revizije poništeno i predmet vraćen na ponovni postupak u roku od 30 dana od dana dostave drugostupanjskog rješenja donosi novo rješenje. Novo prvostupanjsko rješenje, ako je pozitivno, podliježe reviziji u kojoj se ispituje je li novo rješenje u skladu s razlozima zbog kojih je prethodno rješenje poništeno.
- (5) U postupku revizije drugostupanjsko tijelo je dužno pribaviti nalaz i mišljenje vijeća liječničkog povjerenstva sastavljenog od pet liječnika specijalista čiji sastav ovisi o vrsti stradavanja, ranjavanja, ozljedi ili bolesti, kod priznavanja statusa člana obitelji i prava na obiteljsku invalidninu iza umrloga prijavitelja i prijavitelja koji je počinio samoubojstvo.

Članak 57.

- (1) Rok za izvršenje revizije je 60 dana.
- (2) Rok za reviziju počinje teći od dana kada drugostupanjsko tijelo zaprimi predmet od prvostupanjskog tijela, a završava na dan kada drugostupanjsko tijelo otpremi predmet prvostupanjskom tijelu.
- (3) Ako se u postupku revizije pribavlja nalaz i mišljenje liječničkog povjerenstva, iznimno rok za izvršenje revizije počinje teći od dana kad je drugostupanjsko tijelo zaprimilo nalaz i mišljenje liječničkog povjerenstva, ako je taj nalaz i mišljenje zatražilo u roku od 15 dana od primitka predmeta na reviziju.

Pokretanju upravnog spora

Članak 58.

- (1) Upravni spor se može pokrenuti protiv drugostupanjskog rješenja donesenog po žalbi.
- (2) Protiv rješenja donesenog po reviziji iz članka 55. ovoga Zakona nije dopuštena žalba i protiv istog se može pokrenuti upravni spor.

Zahtjev za utvrđivanje novog postotka oštećenja organizma

Članak 59.

- (1) Kada rješenje o pravima iz ovoga Zakona postane izvršno, a kod prijavitelja s invaliditetom nastupe promjene u vezi utvrđenog postotka oštećenja organizma koje su od utjecaja na priznavanje prava, prijavitelj s invaliditetom može, nakon isteka dvije godine od dana kada je rješenje postalo izvršno, podnijeti zahtjev za utvrđivanje novog postotka oštećenja organizma.

(2) Odredbe stavka 1. ovoga članka primjenjuju se i na osobu kojoj nije priznat status prijavitelja s invaliditetom zbog neudovoljavanja uvjetima propisanim ovim Zakonom za stjecanje tog statusa u pogledu postotka oštećenja organizma.

Uređenje ostalih pitanja Članak 60.

Na ostala pitanja u svezi s pravima iz ovoga Zakona, uvjetima za stjecanje, korištenje i prestanak tih prava te s postupkom njihova ostvarivanja, koja nisu uređena ovim Zakonom, primjenjuje se Zakon o općem upravnom postupku i drugi posebni propisi.

Vodenje evidencije Članak 61.

Evidenciju o broju i strukturi korisnika prava ostvarenih temeljem statusa prijavitelja, prijavitelja s invaliditetom, smrtno stradalog prijavitelja i rehabilitiranih prijavitelja vodi pravobranitelj.

Troškovi upravnog postupka Članak 62.

(1) Pravo na naknadu troškova upravnog postupka za prijevoz u drugo mjesto ima stranka ako je od nadležnog upravnog tijela upućena, odnosno pozvana u drugo mjesto radi pregleda ili sudjelovanja u vještačenju pred vijećem liječničkog povjerenstva u slučaju kada je postupak pokrenut po službenoj dužnosti i kada je postupak pokrenut po zahtjevu stranke povoljno okončan.

(2) Korisnik prava po ovom Zakonu kojemu je određen pratitelj za putovanja radi pregleda pred vijećem liječničkog povjerenstva ima pravo na naknadu troškova prijevoza i za pratitelja kada osobno ostvari pravo na naknadu ovoga troška upravnog postupka.

Članak 63.

Troškove postupka za ostvarivanje prava po ovom Zakonu snosi tijelo koje vodi postupak.

Članak 64.

U postupku ostvarivanja prava po ovom Zakonu stranke su oslobođene plaćanja upravne pristojbe.

GLAVA VIII.

PRAVOBRANITELJ ZA ZAŠTITU PRAVA PRIJAVITELJA NEPRAVILNOSTI

Pravobranitelj Članak 65.

- (1) Pravobranitelj je opunomoćenik Hrvatskoga sabora za promicanje i zaštitu prava prijavitelja.
- (2) Pravobranitelj obavlja i druge poslove određene posebnim zakonima.

Nadležnost ureda Članak 66.

Nadležnosti pravobranitelja su:

1. zaprimanje prijava o nepravilnostima u radu poslovnih subjekata u Republici Hrvatskoj,
2. ispitivanje navoda iz prijave, sukladno ovom Zakonu,
3. podnošenje kaznenih prijava i drugih prijava nadležnim tijelima,
4. zaštita prijavitelja, rehabilitiranih prijavitelja i članova njihovih obitelji,
5. istraživanje slučajeva kršenja ovog Zakona, osobito sumnje na osvetničku djelatnosti prema prijaviteljima,
6. uz suglasnost prijavitelja, podnošenje tužbe ili upućivanje preporuke za provođenje disciplinske mjere protiv neke osobe ili poslodavca zbog osvetničkog djelovanja,
7. uz suglasnost prijavitelja, upućivanje Hrvatskom saboru rezultate svoje istrage o točnosti navoda iz prijave,
8. uz suglasnost prijavitelja i u njegovo ime pokretanje postupka radi pružanja zaštite prijavitelja i njegove obitelji, uključujući, ali ne i ograničavajući se na pokretanje sudskog spora u svrhu otklanjanja osvetničkih radnji,
9. preispitivanje pravila, propisa i odluke Vlade kako bi se osiguralo njihovo donošenje u skladu s ovim Zakonom,
10. suradnja se DORH-om, USKOK-om, MUP-om i ostalim tijelima uključenim u postupke vezane za prijavu,
11. donošenje odluke o priznanju statusa prijavitelja, statusa prijavitelja s invaliditetom, i statusa člana obitelji smrtno stradalog prijavitelja,
12. donošenje odluke o rehabilitaciji prijavitelja i priznavanju prava rehabilitiranog prijavitelja,
13. donošenje odluke o nagrađivanju,
14. donošenje poslovnika i pravilnika predviđenih ovim Zakonom,
15. donošenje odluka, davanje mišljenja, propisivanje obrazaca i ustrojavanje registra radi primjene pojedinih odredaba ovog Zakona,
16. praćenje promjena svih propisa koji se odnose na zaštitu prava i interesa prijavitelja,
17. tiskanje i izrada materijala o pravima i obvezama prijavitelja,

18. redovito provođenje edukacije o načinima prijave nepravilnosti u poslovnim subjektima,
19. suradnja s nadležnim tijelom za izradu zakona u području prava prijavitelja te podnošenje inicijativa nadležnim tijelima za predlaganje izmjena i dopuna postojećeg zakona,
20. suradnja s nevladinim organizacijama i unaprjeđenje međunarodne suradnje u području zaštite prijavitelja,
21. obavljanje drugih poslova određenih ovim Zakonom.

Promicanje i zaštita prava prijavitelja

Članak 67.

Pravobranitelj promiče i štiti prava prijavitelja te vladavinu prava razmatrajući prijave o postojanju nezakonitosti i nepravilnosti u radu poslovnih i drugih subjekata te registriranih pravnih osoba u Republici Hrvatskoj.

Članak 68.

U području promicanja zaštite i prava prijavitelja, pravobranitelj prati stanje i ukazuje na potrebu njihove zaštite, obavlja istraživačko-analitičku djelatnost, razvija i održava bazu podataka i dokumentacije, pravodobno i redovito informira javnost i zainteresirane sudionike, aktivno potiče i održava suradnju s organizacijama civilnog društva, međunarodnim organizacijama i znanstvenoistraživačkim institucijama te potiče na usklađivanje zakonodavstva s međunarodnim i europskim standardima i njihovu primjenu.

Ustavnost zakona i drugih propisa

Članak 69.

- (1) Pravobranitelj prati usklađenost zakona i drugih propisa iz područja njegove nadležnosti s odredbama Ustava Republike Hrvatske i međunarodnim pravnim aktima koji su dio unutarnjeg pravnog poretka Republike Hrvatske.
- (2) Pravobranitelj ima pravo podnijeti zahtjev za pokretanje postupka ocjene suglasnosti zakona s Ustavom i ocjenu suglasnosti drugih propisa te općih akata iz područja njegove nadležnosti u skladu s Ustavnim zakonom o Ustavnom sudu Republike Hrvatske i Zakonom o upravnim sporovima.

Samostalnost i neovisnost pravobranitelja

Članak 70.

- (1) Pravobranitelj je u svom radu samostalan i neovisan. Zabranjen je svaki oblik utjecaja na rad pravobranitelja.
- (2) U obavljanju svojih ovlasti pravobranitelj djeluje u skladu s ustavnim i zakonskim odredbama te međunarodnim pravnim aktima o ljudskim pravima i slobodama koje je prihvatila Republika Hrvatska.
- (3) Pravobranitelj se u svom radu rukovodi načelom pravičnosti, jednakosti i morala te postupaju nepristrano i u skladu sa standardima dobrog upravljanja.

(4) U obavljanju poslova iz svog djelokruga pravobranitelj surađuje s javnošću, a posebno s udrugama koje promiču interese građana, akademskom zajednicom i medijima.

(5) U obavljanju poslova iz svog djelokruga pravobranitelj može zatražiti pomoć znanstvenika, stručnjaka, ustanova i drugih institucija.

Imunitet i sukob interesa

Članak 71.

(1) Pravobranitelj i zamjenici pravobranitelja imaju imunitet kao i zastupnici u Hrvatskome saboru te se na njih na odgovarajući način primjenjuju odredbe Ustava Republike Hrvatske o imunitetu zastupnika u Hrvatskome saboru.

(2) Pravobranitelj i njegovi zamjenici ne mogu obavljati niti jednu drugu javnu ili profesionalnu dužnost niti biti članovi političke stranke.

Pristup informacijama i obveza čuvanja tajne

Članak 72.

(1) Pravobranitelj ima pravo dobiti informacije te ima pravo uvida u podatke i dokumente tijela od kojih to zatraži u obavljanju zadaća iz svog djelokruga, sukladno Zakonu o tajnosti podataka.

(2) Pravobranitelj, zamjenici pravobranitelja, državni službenici i namještenici u Uredu pravobranitelja obvezni su poštivati propise o tajnosti i zaštiti podataka za vrijeme i nakon prestanka rada u Uredu, bez obzira na način na koji su te podatke doznali.

Izbor pravobranitelja

Članak 73.

(1) Pravobranitelja bira Hrvatski sabor na vrijeme od četiri godina uz mogućnost ponovnog izbora.

(2) Najkasnije šest mjeseci prije isteka mandata pravobranitelja, odnosno najkasnije 15 dana nakon prestanka dužnosti iz drugih razloga, Hrvatski sabor objavljuje javni poziv za predlaganje kandidata za pravobranitelja.

(3) Odbor za pravosuđe Hrvatskoga sabora, uz prethodno pribavljeno mišljenje Odbora za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Hrvatskoga sabora, utvrđuje prijedlog najmanje tri kandidata za pravobranitelja na temelju pristiglih prijava iz javnog poziva te ga upućuje Hrvatskom saboru.

Uvjeti za izbor pravobranitelja

Članak 74.

Za pravobranitelja može biti izabrana osoba koja ispunjava sljedeće uvjete:

1. hrvatsko državljanstvo i prebivalište na području Republike Hrvatske,
2. završen integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij pravne struke,
3. najmanje 15 godina radnog iskustva u struci,

4. istaknuti stručnjak koji u javnosti uživa ugled osobe visokih moralnih načela te zaštitnika i promicatelja ljudskih prava i sloboda, odnosno vladavine prava,
5. koja nije osuđivana i protiv koje se ne vodi kazneni postupak za kaznena djela za koja se postupak pokreće po službenoj dužnosti,
6. koja nije član političke stranke.

Izbor zamjenika pravobranitelja **Članak 75.**

(1) Pravobranitelj ima najmanje tri zamjenika.

(2) Zamjenike pravobranitelja bira Hrvatski sabor na vrijeme od četiri godine uz mogućnost ponovnog izbora. Pravobranitelj će predložiti Hrvatskome saboru kandidate za zamjenike pravobranitelja u roku od 30 dana od isteka roka za prijavu na javni poziv.

(3) Za zamjenika pravobranitelja može biti izabrana osoba koja ispunjava sljedeće uvjete:

1. hrvatsko državljanstvo s prebivalištem na području Republike Hrvatske,
2. završen preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij,
3. najmanje osam godina radnog iskustva,
4. istaknuti stručnjak koji u javnosti uživa ugled osobe visokih moralnih načela te zaštitnika i promicatelja ljudskih prava i sloboda, odnosno vladavine prava,
5. koja nije osuđivana za kaznena djela i protiv koje se ne vodi kazneni postupak za kaznena djela za koja se postupak pokreće po službenoj dužnosti,
6. koja nije član političke stranke.

(4) Najmanje jedan od zamjenika pravobranitelja mora imati završen integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij pravne struke.

(5) Pravobranitelj je dužan najkasnije tri mjeseca nakon izbora zamjenika odrediti zamjenika koji ga zamjenjuje u slučajevima propisanim ovim Zakonom.

(6) U slučaju prestanka obavljanja dužnosti pravobranitelja, zamjenici obavljaju dužnost do izbora novog pravobranitelja i njegovih zamjenika.

(7) Zamjenici pravobranitelja biraju se na način da se osigura rodna ravnopravnost.

Prisega **Članak 76.**

Pravobranitelj i njegovi zamjenici prije stupanja na dužnost daju prisegu pred Hrvatskim saborom koja glasi: *»Prisežem da ću se u svom radu držati Ustava i zakona i poštivati pravni poredak Republike Hrvatske i da ću svoju dužnost obavljati pravično, časno i savjesno, u najboljem interesu građana.«*

Privremena spriječenost obavljanja dužnosti te razrješenje pravobranitelja i njegovih zamjenika

Članak 77.

- (1) U slučaju privremene spriječenosti ili prestanka obavljanja dužnosti prije isteka vremena na koje je izabran, pravobranitelja do prestanka privremene spriječenosti ili izbora novog pravobranitelja, zamjenjuje zamjenik.
- (2) Hrvatski sabor razriješit će dužnosti pravobranitelja prije isteka vremena na koje je izabran ako to sam zatraži, ako nastupe okolnosti zbog kojih više ne ispunjava uvjete za izbor propisane ovim Zakonom, ako je spriječen obavljati dužnost u razdoblju duljem od šest mjeseci ili ako ne obavlja dužnost sukladno ovom Zakonu.
- (3) Pravobranitelja razrješuje Hrvatski sabor uz prethodno mišljenje Odbora za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Hrvatskoga sabora i Odbora za pravosuđe Hrvatskoga sabora.
- (4) Zamjenike pravobranitelja razrješuje Hrvatski sabor na prijedlog pravobranitelja.
- (5) Hrvatski sabor razriješit će dužnosti zamjenika pravobranitelja prije isteka vremena na koje je izabran ako to sam zatraži, ako nastupe okolnosti zbog kojih više ne ispunjava uvjete za izbor zamjenika Zakona ili ako je spriječen obavljati dužnost u razdoblju duljem od šest mjeseci.

Preporuke, mišljenja, prijedlozi i upozorenja

Članak 78.

- (1) Pravobranitelj u svom djelokrugu daje preporuke, mišljenja, prijedloge i upozorenja poslovnim i drugim subjektima u Republici Hrvatskoj.
- (2) Odluke u slučajevima propisanim ovim Zakonom pravobranitelj donosi u obliku rješenja.
- (3) Rješenja pravobranitelja donesena temeljem ovog Zakona izvršna su i protiv njih nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.
- (4) Ukoliko ovim Zakonom, odnosno Poslovníkom o radu, nije drukčije određeno, u postupcima koje provodi pravobranitelj, primjenjuje se Zakon o općem upravnom postupku.

Izvješća Hrvatskome saboru

Članak 79.

- (1) Pravobranitelj podnosi redovito godišnje izvješće Hrvatskome saboru. Godišnje izvješće obvezno sadrži analizu i ocjenu stanja zaštite prava i sloboda prijavitelja u Republici Hrvatskoj, ocjenu o mjeri u kojoj su tijela iz članka 67. ovoga Zakona postupala u skladu s prethodnim preporukama, mišljenjima, prijedlozima i upozorenjima pravobranitelja te listu preporuka pravobranitelja za otklanjanje sustavnih nedostataka i nepravilnosti koje dovode do povreda ustavnih i zakonskih prava prijavitelja.
- (2) Pravobranitelj može podnositi i posebna izvješća Hrvatskome saboru o pojedinim pitanjima iz svog djelokruga, osobito ako se radi o ugroženosti ustavnih i zakonskih prava prijavitelja većeg stupnja ili značaja.
- (3) Pravobranitelj podnosi godišnje izvješće najkasnije do kraja prvog tromjesečja za prethodnu kalendarsku godinu.
- (4) Godišnja i posebna izvješća objavljuju se na internetskim stranicama pravobranitelja te čine dostupnima javnosti na drugi odgovarajući način.

Sudjelovanje u radu Hrvatskoga sabora

Članak 80.

- (1) Pravobranitelj može Hrvatskome saboru, kad u praćenju stanja u okviru svog djelokruga rada to ocijeni potrebnim, ukazati na potrebu donošenja i izmjene zakona i drugih propisa, odnosno može upozoriti na potrebu usklađivanja zakonskih i podzakonskih propisa s međunarodnim standardima i Ustavom Republike Hrvatske.
- (2) Pravobranitelj sudjeluje u radu radnih tijela Hrvatskoga sabora i prisustvuje sjednicama Hrvatskoga sabora kad su na dnevnom redu pitanja iz djelokruga pravobranitelja.

Odnos s Vladom Republike Hrvatske

Članak 81.

- (1) Pravobranitelj može ukazati Vladi Republike Hrvatske na potrebu donošenja zakona, podzakonskih propisa, strategija, programa te drugih akata iz područja zaštite ljudskih prava i sloboda prijavitelja te osiguranja vladavine prava.
- (2) Pravobranitelj sudjeluje u postupku izrade nacрта propisa iz svog djelokruga.
- (3) Tijela državne uprave dužna su na svojim službenim internetskim stranicama objaviti informaciju o mogućnostima obraćanja pravobranitelju.

Pravobranitelj i javnost

Članak 82.

- (1) Pravobranitelj osigurava redovito izvještavanje javnosti putem medija i internetske stranice, organiziranjem javnih rasprava i drugih događaja, publiciranjem izvješća te na drugi odgovarajući način.
- (2) O uočenim pojavama povreda ljudskih prava i sloboda prijavitelja te utvrđenim povredama ustavnih i zakonskih prava prijavitelja, pravobranitelj obavještava javnost.
- (3) U ostvarenju načela javnosti pravobranitelj surađuje s javnim informacijskim servisima i drugim medijima. Javne ustanove iz područja informiranja čiji su osnivači tijela javne vlasti dužni su bez naknade omogućiti pravobranitelju službeno obraćanje javnosti na odgovarajući način.
- (4) Statistički i drugi skupni podaci koje prikuplja pravobranitelj na odgovarajući način moraju se učiniti dostupnima javnosti.
- (5) Osobni podaci iz izvješća o pojedinačnim slučajevima mogu se objaviti samo uz privolu osobe na koju se podaci odnose u skladu s propisima o zaštiti osobnih podataka.

Pokretanje postupka kod pravobranitelja

Članak 83.

- (1) Svatko tko smatra da je došlo do nezakonitog ili nepravilnog rada poslovnih subjekata te registriranih pravnih osoba, odnosno da su ugrožena ili povrijeđena ustavna ili zakonska prava i slobode prijavitelja, može podnijeti prijavu pravobranitelju radi pokretanja postupka.

(2) Pravobranitelj može radi ispitivanja pojedinačnih ili učestalih istovrsnih povreda ustavnih ili zakonskih prava i sloboda prijavitelja, pokrenuti postupak na vlastitu inicijativu.

(3) Ako pravobranitelj namjerava pokrenuti postupak na vlastitu inicijativu za provođenje postupka potrebno je pribaviti suglasnost prijavitelja, osim ako je riječ o zaštiti dobrobiti djeteta, ako je za slučaj saznao iz medija ili ako se radi o hitnom slučaju.

(4) Nitko ne smije biti onemogućen u podnošenju prijave pravobranitelju ili stavljen u nepovoljniji položaj zbog obraćanja pravobranitelju.

Članak 84.

(1) Pravobranitelj ne provodi ispitni postupak o slučajevima o kojima se vodi sudski postupak.

(2) U smislu ovoga Zakona smatra se da sudski postupak započinje potvrđivanjem optužnice.

(3) Neovisno o tome vodi li se o nekom slučaju sudski postupak, pravobranitelj ima pravo poduzimati sve aktivnosti predviđene ovim Zakonom u svrhu zaštite prava prijavitelja.

(4) U slučaju nepotrebnog odugovlačenja sudskog postupka ili očite zloupotrebe ovlasti pravobranitelj može zatražiti očitovanje predsjednika nadležnog suda. U slučaju izostanka pravodobnog očitovanja predsjednika nadležnog suda iz stavka 1. ovoga članka, pravobranitelj će obavijestiti predsjednika Vrhovnog suda Republike Hrvatske.

(5) Pravobranitelj slobodno odlučuje hoće li prijavu uzeti u razmatranje i u kojem opsegu, a može odlučiti ne postupati po prijavi u slučaju:

1. ako je otvoren rok za podnošenje pravnog lijeka ili sredstva pravne zaštite prema posebnim propisima,
2. ako nije iskorišteno pravo na podnošenje pravnog lijeka u roku,
3. ako su od učinjene nepravilnosti ili odluke tijela iz članka 67. ovog Zakona protekle više od tri godine, osim ako ocijeni da se radi o predmetu od iznimnog interesa za zaštitu ljudskih prava i sloboda.

(6) Pravobranitelj će obavijestiti u što kraćem roku podnositelja prijave o razlozima iz stavka 5. ovoga članka zbog kojih neće postupati po prijavi.

Skraćeni postupak

Članak 85.

Pravobranitelj će razmotrit prijavu bez provođenja ispitnoga postupka kad se iz činjenica navedenih u prijavi i općepoznatih činjenica, odnosno službenih podataka kojima raspolaže, nedvojbeno može utvrditi jesu li prijavitelju ugrožena ili povrijeđena ustavna ili zakonska prava.

Ispitni postupak

Članak 86.

(1) U slučaju kad pravobranitelj provodi ispitni postupak, zatražit će potrebne informacije, podatke, objašnjenja, akte i drugu dokumentaciju od tijela iz članka 67. ovoga Zakona na koje se prijava odnosi.

(2) Pravobranitelj određuje rok prema okolnostima slučaja u kojem su tijela iz članka 67. ovoga Zakona dužna udovoljiti njegovu traženju.

(3) Ako tijelo iz članka 67. ovoga Zakona ne osigura dostupnost informacija ili ne dostavi tražene podatke, akte i drugu dokumentaciju u za to ostavljenom roku, pravobranitelj će obavijestiti tijelo iz članka 4. ovoga Zakona nadležno za provođenje nadzora nad tim tijelom, a može obavijestiti Hrvatski sabor i javnost.

Obveza suradnje i pružanja pomoći **Članak 87.**

Tijela iz članka 67. ovoga Zakona dužna su osigurati dostupnost informacija i dostaviti sve podatke, akte i drugu dokumentaciju vezanu za podnesenu prijavu, odnosno pružiti svu potrebnu pomoć pravobranitelju na njegov zahtjev.

Izvješće o slučaju **Članak 88.**

(1) Kad pravobranitelj dovrši ispitni postupak izradit će izvješće o slučaju koje će dostaviti tijelu na čiji se rad prijava odnosi i prijavitelju.

(2) Izvješće o slučaju sadrži opis činjenica i okolnosti razmatranog slučaja, ocjenu o tome jesu li došlo do nepravilnosti u radu odnosno jesu li ugrožena ili povrijeđena ustavna ili zakonska prava prijavitelja te na koji način je ugrožavanje ili povreda prava učinjena.

(3) Pravobranitelj će u izvješću o slučaju, kad je to moguće, preporučiti ili predložiti tijelu način na koji se ugrožavanje ili povreda prava prijavitelja može otkloniti.

(4) Pravobranitelj može predložiti pokretanje kaznenog, prekršajnog ili disciplinskog postupka ako u obavljanju dužnosti utvrdi da su povrijeđena prava prijavitelja s elementima kaznenog djela, prekršaja ili povrede radne discipline.

Obavijest o poduzetim mjerama **Članak 89.**

(1) Tijela iz članka 67. ovoga Zakona dužna su obavijestiti pravobranitelja, u roku koji on odredi, o mjerama poduzetim povodom njegove preporuke ili prijedloga.

(2) Ako tijela iz članka 67. ovoga Zakona ne obavijeste u zadanom roku pravobranitelja o poduzetim mjerama ili ne postupe u skladu s njegovom preporukom ili prijedlogom, pravobranitelj će obavijestiti o tome tijelo nadležno za provođenje nadzora nad tijelima iz članka 67. ovoga Zakona.

(3) Ako tijelo koje obavlja nadzor u za to ostavljenom roku ne izvijesti o utvrđenim činjenicama i poduzetim mjerama, pravobranitelj će o tome obavijestiti Vladu Republike Hrvatske.

(4) Ako se radi o većem stupnju kršenja ili ugroženosti prava prijavitelja, ili o nepoduzimanju mjera u skladu s njegovom preporukom ili prijedlogom, pravobranitelj može obavijestiti Hrvatski sabor i javnost.

(5) Pravobranitelj može čelniku tijela iz članka 67. ovoga Zakona predložiti pokretanje odgovarajućeg postupka protiv osobe koja je nesavjesnim postupanjem prouzročila nepravilnost u radu odnosno povredu ustavnih i zakonskih prava ili na prijedlog pravobranitelja nije poduzela odgovarajuće mjere da se nastala šteta umanjí ili ispravi. O pokretanju postupka zbog povrede službene dužnosti čelnik tijela dužan je izvijestiti pravobranitelja u roku od 30 dana od dana zaprimanja prijedloga.

Pregled prostorija

Članak 90.

(1) U slučaju hospitalizacije, pravobranitelj može u svako doba bez prethodne najave pregledati mjesta u kojima se nalaze hospitaliziran prijavitelj. Pravobranitelj ima pravo pregleda svih prostorija u tijelima u kojima obavlja pregled.

(2) Nakon obavljenog pregleda pravobranitelj po potrebi izrađuje izvješće koje dostavlja tijelu iz stavka 1. ovoga članka i tijelu koje nad njim obavlja nadzor. Ukoliko u izvješću ima preporuka ili primjedbi, tijelo iz stavka 1. ovoga članka i tijelo koje nad njim obavlja nadzor obavijestit će odmah, a najkasnije u roku od 30 dana pravobranitelja o poduzetim mjerama vezano za njegovo izvješće.

(3) Ako nijedno od tijela iz stavka 2. ovoga članka ne obavijesti pravobranitelja o poduzetim mjerama, pravobranitelj može obavijestiti Hrvatski sabor i javnost.

Ustroj Ureda pravobranitelja

Članak 91.

(1) Pravobranitelj ima Ured pravobranitelja, kao stručnu službu.

(2) U Uredu pravobranitelja ustrojavaju se unutarnje ustrojstvene jedinice za pojedina područja rada, u skladu s vrstom posla.

(3) Unutarnje ustrojstvo Ureda pravobranitelja uređuje se Poslovníkom pravobranitelja.

(4) Sjedište Ureda pravobranitelja je u Zagrebu. Pravobranitelj može uspostaviti područne urede izvan sjedišta Ureda.

Poslovník pravobranitelja i Pravilnik o unutarnjem redu

Članak 92.

(1) Pravobranitelj donosi Poslovník o radu pravobranitelja za zaštitu prava prijavitelja nepravilnosti (u daljnjem tekstu: Poslovník) koji potvrđuje Hrvatski sabor. Poslovník se objavljuje u »Narodnim novinama«.

(2) Poslovníkom se uređuje unutarnje ustrojstvo Ureda pravobranitelja, način rada pravobranitelja i njegovih zamjenika, način planiranja i obavljanja poslova, metodologija izrade godišnjih i posebnih izvješća i druga pitanja od važnosti za obavljanje poslova pravobranitelja.

(3) Pravobranitelj donosi Pravilnik o unutarnjem redu kojim se uređuje broj državnih službenika i namještenika potrebnih za obavljanje poslova s naznakom njihovih osnovnih poslova i zadaća i stručnih uvjeta potrebnih za njihovo obavljanje, njihove ovlasti i odgovornosti te druga pitanja od značaja za rad pravobranitelja.

(4) Pravobranitelj može u skladu s ovim Zakonom i Poslovníkom donijeti i druge akte potrebne za obavljanje poslova pravobranitelja.

Suradnja pravobranitelja u području promicanja zaštite prijavitelja Članak 93.

(1) Pravobranitelj za zaštitu prava prijavitelja i drugi pravobranitelji dužni su međusobno surađivati u području promicanja i zaštite prava prijavitelja, sukladno načelima komplementarnosti, međusobnog uvažavanja i djelotvornosti u zaštiti i promicanju prava prijavitelja.

(2) Način i oblici suradnje uređuju se Sporazumom o međuinstitucionalnoj suradnji. Sporazumom se osobito uređuje planiranje zajedničkih aktivnosti, postupanje u pojedinačnim slučajevima i obavljanje pregleda, kontinuirano održavanje sastanaka, zajednički istupi u javnosti, suradnja s medijima, suradnja pri izradi izvješća i analiza te suradnja na edukaciji zaposlenih.

Financiranje Ureda pravobranitelja Članak 94.

Sredstva za rad Ureda pravobranitelja osiguravaju se u državnom proračunu Republike Hrvatske.

Izbor pravobranitelja i zamjenika pravobranitelja Članak 95.

(1) Danom stupanja na snagu ovoga Zakona Hrvatski sabor pokrenut će postupak izbora pravobranitelja.

(2) Pravobranitelj imenovan prema odredbama ovoga Zakona pokrenut će postupak za izbor zamjenika pravobranitelja u roku od osam dana od dana stupanja na dužnost pravobranitelja. Pravobranitelj će predložiti Hrvatskome saboru kandidate za zamjenike pravobranitelja u roku od 30 dana od isteka roka za prijavu na javni poziv.

(3) Pravobranitelj i njegovi zamjenici izabrani prema odredbama ovog Zakona ostaju na dužnosti do izbora novog pravobranitelja i njegovih zamjenika.

Donošenje podzakonskih propisa Članak 96.

(1) Pravobranitelj će podnijeti na potvrdu Hrvatskome saboru Poslovnik izrađen na temelju odredaba ovoga Zakona i drugih zakona kojima se uređuje njegova nadležnost.

(2) Pravobranitelj će donijeti Pravilnik o unutarnjem redu, Pravilnik o nagrađivanju te Pravilnik o rehabilitaciji prijavitelja nepravilnosti u radu poslovnih subjekata u Republici Hrvatskoj.

GLAVA IX.

SREDSTVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Osiguravanje sredstava

Članak 97.

Sredstva za provođenje ovoga Zakona osiguravaju se u državnom proračunu Republike Hrvatske, osim ako ovim Zakonom nije drugačije određeno.

Proračunska osnovica za utvrđivanje prava

Članak 98.

Proračunska osnovica kao osnovica za utvrđivanje prava iz ovoga Zakona utvrđuje se svake godine Zakonom o izvršavanju državnog proračuna prilikom donošenja proračuna za tekuću godinu.

Članak 99.

Sredstva za ostvarivanje prava iz ovoga Zakona kao i sredstva koja čine razliku između prava koja su priznata po ovome Zakonu i prava koja bi pripadala po posebnim propisima osiguravaju se iz državnog proračuna, osim ako ovim Zakonom nije drugačije propisano.

GLAVA X.

NADZOR

Članak 100.

(1) Upravni nadzor nad primjenom ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju ovoga Zakona obavljaju nadležna ministarstva.

(2) Inspekcijski nadzor nad provedbom ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju ovoga Zakona, te pojedinačnim aktima, uvjetima i načinom rada nadziranih pravnih i fizičkih osoba provode inspekcije tijela državne uprave, svaka u okviru svoje nadležnosti, sukladno posebnim propisima.

(3) Nadzor nad zakonitošću rada prvostupanjskih tijela u provedbi ovoga Zakona provodi ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa, ministarstvo nadležno za poslove zdravstva te ministarstvo nadležno za rad i mirovinski sustav.

GLAVA XI.

PROVEDBENI PROPISI ZA IZVRŠENJE ZAKONA

Članak 101.

(1) Ministar pravosuđa donosi pravilnike za provedbu ovoga Zakona i to:

1. o načinu isplate novčanih primanja i drugih troškova po ovom Zakonu,

2. o načinu vođenja evidencije o obavljenim isplatama i dostavi izvješća o utrošenim sredstvima prema ovom Zakonu, te kontroli namjenskih trošenja sredstava.

(2) Javna tijela određena ovim Zakonom (HZZO, HZMO, HZZ) svojim općim aktima uredit će provođenje postupka koji su ovim Zakonom stavljeni u njihovu nadležnost u roku od 90 dana od stupanja na snagu ovog Zakona.

GLAVA XII.

NAKNADA ŠTETE

Članak 102.

(1) Osoba koja je ostvarila pravo ili su joj isplaćena novčana primanja po ovom Zakonu na koja nije imala pravo, dužna je nadoknaditi štetu za ostvareno nepripadajuće pravo, odnosno vratiti primljene iznose:

1. ako je temeljem zlonamjerne i neopravdane prijave ili temeljem netočnih podataka za koje je znala ili morala znati da su netočni ili na drugi protupravni način ostvarila neko pravo ili primanje po ovom Zakonu koje joj ne pripada ili ga je ostvarila u većem opsegu nego što joj pripada,
2. ako je ostvarila neko pravo ili primanje zbog toga što nije prijavila nastale promjene koje utječu na gubitak ili opseg nekog prava, a znala je ili morala znati za te promjene,
3. ako je primala novčane isplate u iznosu većem od onog koji joj je određen rješenjem nadležnog tijela uprave.

(2) Potraživanje iz stavka 1. ovoga Zakona zastarijeva kad protekne rok određen zakonom kojim se uređuje zastara potraživanja za tu vrstu prava, odnosno potraživanja. Taj rok počinje teći od dana kada je u upravnom postupku postalo izvršno rješenje kojim je utvrđeno da priznato pravo, odnosno isplaćivano primanje ne pripada ili pripada u manjem iznosu (stavak 1. točka 1. i 2.), odnosno od dana kada je izvršena posljednja nepravilna isplata (stavak 1. točka 3.).

(3) Osoba iz stavka 1. ovoga članka dužna je nadoknaditi štetu za ostvareno nepripadajuće pravo i vratiti nepravilno isplaćeno na novčana primanja u iznosu primljenog najviše za posljednje tri godine računajući od posljednje isplate na koju nije imala pravo uvećano za zakonsku kamatu. Ako to ne učini u roku što ga odredi nadležno upravno tijelo, naknada štete, odnosno povrat nepravilno primljenih iznosa ostvarit će se tužbom pri nadležnom sudu.

(4) Pri obračunu kamata primjenjuje se institut „poštenog i nepoštenog stjecanja“ prema odredbama Zakona o obveznim odnosima.

(5) Obveza naknade štete za nepripadajuće pravo, odnosno povrat nepravilno isplaćenih iznosa primanja postoji neovisno o tome je li rješenje na temelju kojega je priznato pravo, odnosno na temelju kojeg je isplaćen novčani iznos, poništeno ili izmijenjeno.

GLAVA XIII.

PREKRŠAJNE I KAZNE NE ODREDBE

Prekršajne odredbe Članak 103.

(1) Novčanom kaznom od 10.000,00 do 300.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj:

1. Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje, ako ne postupi prema odredbi članka 38. stavka 3. ovoga Zakona.
2. Javne ustanove, izvanproračunski i proračunski fondovi, te pravne osobe u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu Republike Hrvatske i u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, ako ne postupi prema odredbi članka 38. stavka 6. ovoga Zakona.
3. Javne službe i javne ustanove kojima je osnivač ili jedan od osnivača Republika Hrvatska, općina, grad, županija, izvanproračunski i proračunski fondovi, pravne osobe u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu Republike Hrvatske, pravne osobe u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i pravne osobe s javnim ovlastima, ako ne postupi prema odredbi članka 44. ovoga Zakona.

(2) Odgovorne osobe u tijelima javne uprave kaznit će se za prekršaj novčanom kaznom od 5.000,00 kuna do 15.000,00 kuna ako ne postupi prema odredbi članka 44. ovoga Zakona.

(3) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom od 5.000,00 do 15.000,00 kuna i odgovorna osoba u pravnoj osobi ili čelnik tijela pravne osobe.

Članak 104.

Novčanom kaznom od 10.000,00 do 300.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba, a novčanom kaznom od 5.000,00 do 15.000,00 kuna kaznit će se odgovorna osoba u pravnoj osobi ili čelnik tijela pravne osobe ako pri smještaju osoba u učeničke, odnosno studentske domove postupi suprotno odredbama Zakona.

Članak 105.

(1) Novčanom kaznom od 10.000 do 100.000 kuna kaznit će se osoba koja zlonamjerno prijavi sumnju u nepravilnost.

(2) Ukoliko je prijava učinjena zlonamjerno, a pokaže se opravdanom, prijavitelj neće biti kažnjen.

Kaznene odredbe

Članak 106.

(1) Tko otkáže ugovor o radu prijavitelju zato što se u dobroj vjeri zbog osnovane sumnje na nepravilnost u radu poslovnog subjekta obratio ili podnio prijavu nadležnim osobama ili tijelima iz članka 4. stavak 1. ovoga Zakona kaznit će se kaznom zatvora do tri godine.

(2) Kaznom iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i tko ne izvrši pravomoćnu sudsku odluku kojom je odlučeno o vraćanju prijavitelja na posao.

Članak 107.

(1) Osoba koja počini neku od osvetničkih radnji prema prijavitelju odnosno članu njegove obitelji i time naruši njegovo zdravlje ili povrijedi njegova prava po ovome Zakonu, kaznit će se kaznom zatvora do dvije godine.

(2) Kaznom iz stavka 1. ovoga članka kazniti će se i odgovorna osoba koja nije spriječila osvetničko ponašanje prema prijavitelju odnosno članu njegove obitelji.

Članak 108.

Tko prijavitelju prijeti da će njega ili njemu blisku osobu usmrtiti, teško tjelesno ozlijediti, oteti, ili mu oduzeti slobodu, ili nanijeti zlo podmetanjem požara, eksplozijom, ionizirajućim zračenjem, oružjem, opasnim oruđem ili drugim opasnim sredstvom, ili uništiti društveni položaj ili materijalni opstanak, počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

Članak 109.

(1) Tko silom ili prijetnjom uporabe sile napadne prijavitelja, kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(2) Ako je kaznenim djelom iz stavka 1. ovoga članka doveden u opasnost život ili tijelo prijavitelja ili mu je nanesena tjelesna ozljeda ili je uporabljeno oružje ili opasno oruđe, kaznit će se kaznom zatvora od jedne do osam godina.

Članak 110.

Tko prijavitelju uskrati ili ograniči pravo iz mirovinskog ili zdravstvenog osiguranja po ovome Zakonu, ako time nisu ispunjena obilježja nekog drugog kaznenog djela, kaznit će se kaznom zatvora do jedne godine.

Članak 111.

Tko osvetničkim mjerama navede prijavitelja ili člana njegove obitelji na samoubojstvo pa ono bude počinjeno ili pokušano, kaznit će se kaznom zatvora do tri godine.

GLAVA XIV.

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 112.

(1) Pravobranitelj će Poslovnik iz članka 96. stavka 1. ovog Zakona donijeti u roku od 90 dana od stupanja na snagu ovoga Zakona.

(2) Pravobranitelj će pravilnike iz članka 96. stavka 2. ovog Zakona donijeti u roku od 60 dana od stupanja na snagu Poslovnika iz stavka 1. ovoga članka.

(3) Ministar pravosuđa donijet će pravilnike iz članka 101. stavka 1. ovoga Zakona u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 113.

Vlada Republike Hrvatske načinit će naknadnu procjenu učinka ovog propisa u roku od 2 godine od stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 114.

Ovaj Zakon stupa na snagu 01. siječnja 2019. godine.

OBRAZLOŽENJE:

Uz članak 1.

Ovim se člankom određuje predmet ovoga Zakona. Tako se propisuje da se ovim Zakonom uređuju način prijavljivanja nepravilnosti u radu poslovnih subjekata, stjecanje i trajanje statusa prijavitelja nepravilnosti (u daljnjem tekstu: prijavitelj) u radu poslovnih subjekata, status prijavitelja s invaliditetom, status člana obitelji smrtno stradalog prijavitelja, zaštita i prava prijavitelja i članova njegove obitelji, rehabilitacija prijavitelja, djelokrug i način rada pravobranitelja za zaštitu prava prijavitelja nepravilnosti (u daljnjem tekstu: pravobranitelj) u radu poslovnih subjekata, te posljedice nepridržavanja odredaba ovog Zakona.

Uz članak 2.

Propisuje se da pojmovi koji su korišteni u Zakonu a imaju rodno značenje vrijede jednako za ženski i muški rod.

Uz članak 3.

Propisuje se značenje pojmova korištenih u ovome Zakonu s pojašnjenjem specifičnosti vezanih uz zaštitu prava prijavitelja nepravilnosti.

Uz članak 4.

Propisuje se postupak prijave nepravilnosti u smislu ovoga Zakona te se navodi kojim se sve tijelima nepravilnosti prijavljuju. Navodi se i uvjet da je prijava nepravilnosti izvršena u dobroj vjeri te se navode pretpostavke pod kojima se smatra da je prijava takova. Također se propisuje da prijavitelj ne odgovara za eventualnu štetu ukoliko se prijava pokaže neutemeljenom, pod uvjetom da je izvršena u dobroj vjeri.

Uz članak 5.

Propisuje se obveza svih djelatnika u poslovnim subjektima, neovisno o tome jesu li zaposleni na određeno ili neodređeno radno vrijeme, na stručnom su osposobljavanju za rad ili volontiraju, odnosno obavljaju li posao honorarno ili povremeno, a koji u okviru svog profesionalnog djelovanja saznaju o činjenicama koje pobuđuju osnovanu sumnju u nepravilnosti u poslovnom subjektu u kojemu su zaposleni, da bez odlaganja o tome upoznaju osobe navedene ovim Zakonom kao one koje će zaprimiti prijavu nepravilnosti. Zabrana prijavljivanja nepravilnosti ne može biti predmet ugovora o radu ili sporazuma između poslodavca i radnika. Poslovnom tajnom ne mogu se smatrati dokazi koji upućuju na nepravilnosti niti prijavitelj u tom slučaju odgovara za otkrivanje službene ili poslovne tajne.

Uz članak 6.

Propisuje se da prijava može biti otvorena ili anonimna. Otvorena je prijava ona koja sadrži podatke o prijavitelju i u kojoj on ne traži da u daljnjem postupku njegovi podaci budu tajni u odnosu na druge sudionike postupka. Anonimna je prijava ona koja ne sadrži podatke o prijavitelju već samo podatke i dokaze o uočenoj nepravilnosti, ili prijava koja sadrži podatke o prijavitelju koji se izjasnio da ne želi da njegovi podaci budu dostupni u daljnjem postupku utvrđivanja nepravilnosti.

Uz članak 7.

Propisuje se način podnošenja prijave nepravilnosti – usmeno, pismeno na zapisnik ili elektroničkim putem kao i detalji provođenja svake od mogućnosti prijavljivanja nepravilnosti.

Uz članak 8.

Propisuje se obveza tijela ovlaštenih za zaprimanje prijave nepravilnosti da, po zaprimanju prijave, bez odgode upozore prijavitelja na njegova prava temeljem ovoga Zakona te prosljede prijavu državnom tijelu nadležnom za postupanje po prijavi. Također se propisuje obveza da primjerak prijave dostave pravobranitelju u roku od 8 dana od njezinog zaprimanja.

Uz članak 9.

Propisuje se da je prijavitelju nepravilnosti zabranjeno sadržaj prijave dostavljati medijima prije nego je prijava poslana osobama ovlaštenima za njezino zaprimanje temeljem ovoga Zakona. Prijavu je dozvoljeno dostaviti medijima ako se na istu nadležna tijela nisu očitovala u roku 60 dana od njezinog zaprimanja, ili ako javni interes nadilazi obvezu čuvanja tajnosti podataka ili prijavu nije moguće provesti.

Uz članak 10.

Propisuje se da se prijava smatra opravdanom ako je u sudskom ili drugom postupku povodom prijave utvrđena prijavljena ili neka druga nepravilnost.

Uz članak 11.

Propisuje se da je za ostvarivanje prava iz ovog Zakona potrebno izdavanje potvrde o statusu prijavitelja nepravilnosti koju izdaje pravobranitelj. On procjenjuje je li prijava izvršena u skladu s ovim Zakonom i u dobroj vjeri, kao i autorstvo anonimne prijave. Status prijavitelja stječe se danom podnošenja prijave.

Uz članak 12.

Propisuje se način utvrđivanja statusa člana obitelji i pastorka smrtno stradalog prijavitelja, u svrhu ostvarivanja prava članova obitelji propisanih ovim Zakonom.

Uz članak 13.

Utvrđuje se način stjecanja statusa prijavitelja s invaliditetom koji se ostvaruje u upravnom postupku, na temelju podnesenih dokaza te nalaza i mišljenja nadležnog tijela vještačenja u sustavu mirovinskog osiguranja.

Uz članak 14.

Propisuje se da status prijavitelja ostaje trajan u slučaju opravdane prijave koja je bila od iznimne društvene važnosti, kao i u slučaju nastupanja ozljede, bolesti i invalidnosti prijavitelja nastalih kao posljedica prijavljivanja. U ostalim slučajevima status prijavitelja traje još dvije do deset godina nakon pravomoćnosti sudske presude koja je posljedica prijavljivanja, o čemu odlučuje pravobranitelj.

Uz članak 15.

Definira se zlonamjerno prijavljivanje te se utvrđuju posljedice zlonamjernog prijavljivanja – obveza povrata i gubitak svih prava koja je prijavitelj stekao podnošenjem prijave nepravilnosti.

Uz članak 16.

Propisuje se da prijavitelj uživa zaštitu temeljem ovoga Zakona od trenutka podnošenja prijave. Istu zaštitu uživaju i članovi njegove obitelji, a u slučaju životne ugroženosti prijavitelj i članovi njegove obitelji mogu zatražiti i tjelesnu zaštitu od Ministarstva unutarnjih poslova.

Uz članak 17.

Zabranjuje se osvetničko ponašanje prema prijavitelju nepravilnosti i članovima njegove obitelji. Propisuje se da osvetničko ponašanje predstavlja kazneno djelo zlostavljanja na radu, kao i tešku povredu službene dužnosti.

Uz članak 18.

Propisuje se obveza poslodavca da spriječi osvetničko ponašanje prema prijavitelju nepravilnosti i članovima njegove obitelji. Propisuje se i postupak ispitivanja posljedica osvetničkog ponašanja na zdravlje prijavitelja koje provodi Liječničko povjerenstvo, a čiji se nalazi mogu koristiti i kao dokaz u eventualnom kaznenom postupku.

Uz članak 19.

Propisuje se pretpostavka osvetničkog ponašanja, u slučaju poteza poslodavca koji imaju obilježja takvog ponašanja. Teret dokaza da se ne radi o osvetničkom ponašanju je na poslodavcu.

Uz članak 20.

Propisuje se postupak hospitalizacije prijavitelja kako bi se izbjegle moguće zlouporabe i prisilna hospitalizacija. Hospitalizacija prijavitelja, osim u slučaju životne ugroženosti, nije moguća bez izričitog vlastitog pisanog pristanka. U slučaju potrebe za prisilnom hospitalizacijom, moraju joj nazočiti članovi obitelji i ovlašteni predstavnik pravobranitelja.

Uz članak 21.

Propisuje se zaštita prijavitelja od kazni i oslobođenje od troškova suđenja, osim ako se utvrdi da je prijava nepravilnosti počinjena sa zlom namjerom.

Uz članak 22.

Ovim člankom propisuje se pravo prijavitelja na rehabilitaciju, ukoliko je prijava nepravilnosti izvršena nakon 25. lipnja 1991., tj. nakon uspostave neovisnosti Republike Hrvatske. Pravo prijavitelja na moralnu i materijalnu rehabilitaciju provodi pravobranitelj, temeljem Pravilnika o rehabilitaciji prijavitelja nepravilnosti.

Uz članak 23.

Propisuju se prava koja ostvaruje rehabilitirani prijavitelj i članovi obitelji preminulog prijavitelja – pravo na mirovinski staž, razliku plaće, razliku isplaćenog bolovanja te razliku isplaćene mirovine koju je prijavitelj ostvario i koju bi ostvario da mu je priznat status prijavitelja, kao i pravo obitelji preminulog prijavitelja na ponovni obračun mirovine te razliku mirovine koju bi ostvarili da je preminulome priznat status prijavitelja, kao i ostala prava koja se odnose na prijavitelje i članove njihovih obitelji temeljem ovoga Zakona.

Uz članak 24.

Propisuju se obveznici isplate prava iz mirovinskog i zdravstvenog osiguranja te naknada za vrijeme nezaposlenosti, kao i prava na naknadu štete prijavitelju nepravilnosti.

Uz članak 25.

Propisuje se trajanje prava prijavitelja iz zdravstvenog osiguranja.

Uz članak 26.

Propisuje se pravo na zdravstvenu zaštitu prijavitelja te oslobađanje od sudjelovanja u troškovima participacije za članove uže obitelji smrtno stradalog prijavitelja, prijavitelja s invaliditetom i prijavitelja s utvrđenim oštećenjem organizma od najmanje 30%.

Uz članak 27.

Propisuje se pravo na 100% osnovice za naknadu plaće prijavitelju kojemu je rana, ozljeda, bolest, pogoršanje postojeće bolesti odnosno pojava bolesti neposredna posljedica prijavljivanja, u slučaju privremene nesposobnosti spriječenosti za rad (bolovanja) zbog liječenja te rane, ozljede, bolesti odnosno pogoršanja te bolesti. Uređuju se o ostala pitanja vezana uz ostvarenje ovoga prava, kao i prava na ortopedsku pomagala.

Uz članak 28.

Ovim se člankom uređuje pravo na naknadu troškova za prijevoz na mjesto liječenja za prijavitelja te pratitelja na putovanju, kao i osobi koja je temeljem ovoga Zakona podnijela zahtjev za priznavanje prava po ovome Zakonu te joj je izvršnim rješenjem priznato to pravo.

Uz članak 29.

Propisuje se da svi troškovi liječenja i rehabilitacije te isplata putnih troškova padaju na teret poslodavca, osim u slučaju da je pravna osoba prestala postojati, kada padaju na teret Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje.

Uz članak 30.

Određuje se da prava iz mirovinskog osiguranja temeljem statusa prijavitelja ili rehabilitiranog prijavitelja traju koliko i sam status.

Uz članak 31.

Uređuje se da prijavitelj kod kojega je nastao trajni gubitak radne sposobnosti (opća nesposobnost za rad) ili kod kojeg je nastala profesionalna nesposobnost za rad kao posljedica ranjavanja, ozljede, bolesti, pogoršanja bolesti, odnosno pojave bolesti koje su posljedica prijavljivanja, ima pravo na invalidsku mirovinu. U slučaju da je opća nesposobnost za rad djelomično nastala kao posljedica prijavljivanja, invalidska mirovina određuje se razmjerno utjecaju pojedinih uzroka na invalidnost.

Uz članak 32.

Utvrđuje se način određivanja vrijednosnog boda radi utvrđivanja invalidske mirovine prijavitelja za invalidnost koja je u cijelosti ili u dijelu nastala kao posljedica prijavljivanja (uslijed ranjavanja, ozljede, bolesti i sl.).

Uz članak 33.

Određuje se polazni faktor kod izračuna invalidske mirovine prijavitelja od 1,50.

Uz članak 34.

Propisuje se način određivanja osobnog boda za invalidsku mirovinu prijavitelja uslijed invalidnosti koja je u cijelosti ili djelomice nastala kao posljedica prijavljivanja.

Uz članak 35.

Propisuje se način određivanja mirovinskog faktora za invalidsku mirovinu zbog profesionalne nesposobnosti za rad koja je u cijelosti ili u dijelu nastala kao posljedica

prijavljivanja a koja se isplaćuje prijavitelju za vrijeme zaposlenja ili obavljanja samostalne djelatnosti, u iznosu od 0,6667.

Uz članak 36.

Utvrđuje se obveza usklađivanja vrijednosnog boda za utvrđivanja invalidske mirovine svake kalendarske godine s promjenom prosječne plaće svih zaposlenih u Republici Hrvatskoj u prethodnoj godini.

Uz članak 37.

Propisuje se da prijavitelj ostvaruje pravo na invalidsku mirovinu prema Zakonu o mirovinskom osiguranju ovisno o uvjetu pokrivenosti radnog vijeka navršanim mirovinskim stažem.

Uz članak 38.

Propisuje se pravo i uvjeti za ostvarenje prava na profesionalnu rehabilitaciju prijavitelja. Prijavitelj kod kojeg kao posljedica ranjavanja, ozljede, bolesti, pogoršanja, odnosno pojave bolesti koja je posljedica prijavljivanja postoji preostala radna sposobnost ima pravo na profesionalnu rehabilitaciju, uključujući osposobljavanje za obavljanje poslova za koje se traži stručna sprema viša od njegove bez obzira je li mu nakon profesionalne rehabilitacije osigurano zaposlenje kod kojeg nastane invalidnost prije navršene 40 godine života (žene), odnosno 45 godine života (muškarci).

Uz članak 39.

Propisuje se način i uvjeti ostvarivanja prava na obiteljsku mirovinu članova obitelji smrtno stradalog prijavitelja čija je smrt nastala kao posljedica prijavljivanja nepravilnosti. Pravo na obiteljsku mirovinu ostvaruje se sukladno Zakonu o mirovinskom osiguranju, ako ovim Zakonom nije drugačije određeno.

Uz članak 40.

Utvrđuje se način izračuna visine obiteljske mirovine, način utvrđivanja vrijednosnog boda, osobnog boda, uvećanje iznosa osobnih bodova te pravo udovice/udovca na novčanu naknadu zbog nezaposlenosti, do trenutka stjecanja prava na invalidsku mirovinu.

Uz članak 41.

Utvrđuje se način određivanja iznosa obiteljske mirovine članovima obitelji smrtno stradalog prijavitelja koji je bio korisnik invalidske mirovine priznate temeljem ovoga Zakona.

Uz članak 42.

Ovaj članak sadrži tablicu s iznosima mirovinskih faktora za izračun visine obiteljske mirovine za pojedine članove obitelji smrtno stradalog prijavitelja.

Uz članak 43.

Propisuju se uvjeti za ostvarivanje prava na obiteljsku mirovinu članova obitelji smrtno stradalog prijavitelja, trajanje tog prava te dodatne uvjete za ostvarivanje tog prava.

Uz članak 44.

Utvrđuje se pravo na prednost pri zapošljavanju prijavitelju odnosno osobi koja je imala status prijavitelja, djetetu smrtno stradalog prijavitelja te članu obitelji smrtno stradalog prijavitelja kao i uvjeti te ograničenja za ostvarenje ovoga prava.

Uz članak 45.

Utvrđuje se pravo na stipendiju na način da djeca smrtno stradalog prijavitelja i djece prijavitelja s invaliditetom imaju pravo na stipendiju tijekom redovitoga srednjoškolskog obrazovanja, redovitoga dodiplomskog studija te pravo na naknadu dijela troškova školarine poslijediplomskih studija na visokim učilištima ako im redoviti prihodi mjesečno po članu kućanstva nisu dvostruko veći od 30% utvrđene proračunske osnovice u Republici Hrvatskoj.

Uz članak 46.

Propisuje se pravo na prednost pri smještaju u učeničke, odnosno studentske domove djece smrtno stradalog prijavitelja i djece prijavitelja s invaliditetom.

Uz članak 47.

Propisuje se pravo na besplatne udžbenike za djecu smrtno stradalog prijavitelja i djece prijavitelja s invaliditetom, pod uvjetom da se redovno školuju te to pravo ne mogu ostvariti po drugim propisima a redoviti mjesečni prihodi po članu kućanstva nisu dvostruko veći od 30% utvrđene proračunske osnovice u Republici Hrvatskoj.

Uz članak 48.

Propisuje se pravo na prilagodbu prilaza do zgrade i prilagodbu stana prijavitelja koji nisu sposobni za kretanje bez invalidskih kolica i slijepih prijavitelja.

Uz članak 49.

Utvrđuje se pravo na nagradu prijavitelja ili članova obitelji smrtno stradalog prijavitelja u iznosu od 10% od uštede nastale zbog prijavljivanja nepravilnosti. Nagrada se isplaćuje iz državnog proračuna a iznosi od 50 do 500 tisuća kuna.

Uz članak 50.

Propisuje se pravo na osobno vozilo te pravo na jednokratnu poreznu olakšicu članova smrtno stradalog prijavitelja za uvoz osobnog vozila, a navedena prava se međusobno isključuju. Prijavitelj s oštećenjem organizma od 100% kojemu je za redovit život potrebna njega i pomoć druge osobe zbog zadobivenih ozljeda koje su posljedice prijavljivanja, ostvaruje pravo na osobno vozilo s ugrađenim odgovarajućim prilagodbama koji mu u vlasništvo dodjeljuje Ministarstvo pravosuđa svakih 7 godina.

Uz članak 51.

Propisuje se pravo prijavitelja na oslobođanje od plaćanja PDV-a na ortopedska i druga pomagala.

Uz članak 52.

Propisuje se pravo prijavitelja i članova obitelji smrtno stradalog prijavitelja na oslobođenje od plaćanja sudskih, upravnih i javnobilježničkih pristojbi u postupku ostvarivanja prava iz ovoga Zakona.

Uz članak 53.

Propisuju se tijela nadležna za ostvarivanje prava iz ovoga zakona – prvostupanjsko tijelo je ured državne uprave u jedinici područne (regionalne) samouprave odnosno nadležno upravno tijelo Grada Zagreba. Drugostupanjsko tijelo je Ministarstvo pravosuđa, a posebno tijelo koje se uvodi ovim Zakonom je pravobranitelj za zaštitu prava prijavitelja.

Uz članak 54.

Propisuje se da je rok za podnošenje zahtjeva za priznavanje statusa prijavitelja s invaliditetom temeljem bolesti koja je u posljedičnoj vezi s prijavljivanjem nepravilnosti 12 mjeseci od stupanja na snagu ovoga Zakona.

Uz članak 55.

Propisuje se da prvostupanjsko rješenje kojim se priznaje status člana obitelji smrtno stradaloga prijavitelja i pravo na obiteljsku invalidninu, novčanu naknadu u iznosu obiteljske invalidnine, status prijavitelja s invaliditetom i rješenje kojim se dodjeljuje osobno vozilo prijavitelju s podliježe reviziji, kao i nadležna tijela i postupak provođenja revizije.

Uz članak 56.

Propisuju se odluke i moguća postupanja tijela nadležnih za provođenje revizije kao i postupak i druge pojedinosti provođenja postupka revizije.

Uz članak 57.

Propisuju se rokovi i način njihovog računanja u postupku revizije.

Uz članak 58.

Uređuje se mogućnost pokretanja upravnog spora protiv drugostupanjskog rješenja donesenog po žalbi kao i protiv rješenja donesenog u postupku revizije prava iz ovoga Zakona.

Uz članak 59.

Propisuje se mogućnost da nakon isteka dvije godine od izvršnosti rješenja donesenog po ovome Zakonu, prijavitelj s invaliditetom može podnijeti zahtjev za utvrđivanje novog postotka oštećenja organizma, ukoliko su kod prijavitelja nastupile promjene postotka oštećenja organizma od utjecaja na priznavanje prava.

Uz članak 60.

Propisuje se da se na ostala pitanja koja nisu uređena ovim Zakonom primjenjuje Zakon o općem upravnom postupku.

Uz članak 61.

Utvrđuje se da evidenciju o broju, strukturi i ostalim podacima o korisnicima prava iz ovoga Zakona vodi pravobranitelj.

Uz članak 62.

Propisuje se koji korisnici imaju pravo na naknadu troškova upravnog postupka za prijevoz u svrhu ostvarivanja prava iz ovoga Zakona.

Uz članak 63.

Propisuje se da troškove postupka za ostvarivanje prava iz ovoga Zakona snosi tijelo koje vodi postupak.

Uz članak 64.

Propisuje se da su u postupku za ostvarivanje prava iz ovoga Zakona stranke oslobođenje obveze plaćanja upravne pristojbe.

Uz članak 65.

Ovim se člankom uvodi pojam pravobranitelja za zaštitu prava prijavitelja nepravilnosti – propisuje se da je on opunomoćenik Hrvatskoga sabora za promicanje i zaštitu prava prijavitelja nepravilnosti.

Uz članak 66.

Propisuju se nadležnosti pravobranitelja kao što su zaprimanje prijave o nepravilnostima u radu poslovnih subjekata u Republici Hrvatskoj, ispitivanje navoda iz prijave, podnošenje kaznenih prijava i drugih prijava nadležnim tijelima, zaštita prijavitelja, rehabilitiranih prijavitelja i članova njihovih obitelji, istraživanje slučajeva kršenja ovog Zakona, osobito sumnje na osvetničku djelatnosti prema prijaviteljima, suradnja s državnim tijelima u svrhu razotkrivanja nepravilnosti i zaštitu prijavitelja i druge nadležnosti određene ovim Zakonom.

Uz članak 67.

Propisuje se da pravobranitelj promiče i štiti prava prijavitelja te vladavinu prava razmatrajući prijave o postojanju nezakonitosti i nepravilnosti u radu poslovnih i drugih subjekata te registriranih pravnih osoba u Republici Hrvatskoj.

Uz članak 68.

Detaljno se propisuju djelatnosti i područja djelovanja pravobranitelja u svrhu promicanja i zaštite prava prijavitelja.

Uz članak 69.

Propisuje se da pravobranitelj prati usklađenost zakona i drugih propisa s Ustavom i međunarodnim aktima koji su dio unutrašnjeg pravnog poretka Republike Hrvatske, te ima pravo pokrenuti postupak ocjene suglasnosti zakona te drugih propisa i općih akata s Ustavom.

Uz članak 70.

Uređuje se pojam samostalnosti i neovisnosti pravobranitelja, propisuje se da se on u svome radu vodi ustavnim i zakonskim načelima kao i načelom pravičnosti, jednakosti, morala i nepristranosti. U svom djelovanju surađuje s javnošću te u svome radu može zatražiti pomoć znanstvenika, stručnjaka, ustanova te drugih institucija.

Uz članak 71.

Propisuje se da pravobranitelj i njegovi zamjenici imaju imunitet kao i zastupnici u Hrvatskome saboru, te da istovremeno ne smiju obavljati niti jednu drugu profesionalnu dužnost niti biti članovi političke stranke.

Uz članak 72.

Pravobranitelj i njegovi zamjenici imaju pravo dobiti informacije te imaju pravo uvida u dokumente i podatke od tijela od kojih to zatraže u obavljanju zadaća iz svog djelokruga.

Uz članak 73.

Uređuje se način izbora pravobranitelja kojeg bira Hrvatski sabor na vrijeme od 4 godine, uz mogućnost ponovnog izbora. Javni poziv objavljuje se najkasnije 6 mjeseci prije isteka mandata pravobranitelja, a Odbor za pravosuđe Hrvatskoga sabora, koji je matično radno tijelo, nadležan je za sastavljanje prijedloga najmanje triju kandidata za funkciju pravobranitelja.

Uz članak 74.

Propisuje se da su uvjeti za izbor pravobranitelja hrvatsko državljanstvo i prebivalište na području Republike Hrvatske, završen integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij pravne struke, najmanje 15 godina radnog iskustva u struci, da je istaknuti stručnjak koji u javnosti uživa ugled osobe visokih moralnih načela te zaštitnika i promicatelja ljudskih prava i sloboda, odnosno vladavine prava, osoba koja nije osuđivana i protiv koje se ne vodi kazneni postupak za kaznena djela za koja se postupak pokreće po službenoj dužnosti, te da nije član političke stranke.

Uz članak 75.

Propisuje se da pravobranitelj ima tri zamjenika koje bira Hrvatski sabor na vrijeme od 4 godine, na prijedlog pravobranitelja. Uvjeti za zamjenika pravobranitelja su hrvatsko državljanstvo s prebivalištem na području Republike Hrvatske, završen preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij, najmanje osam godina radnog iskustva, istaknuti stručnjak koji u javnosti uživa ugled osobe visokih moralnih načela te zaštitnika i promicatelja ljudskih prava i sloboda, odnosno vladavine prava, te da se radi o osobi koja nije osuđivana za kaznena djela i protiv koje se ne vodi kazneni postupak za kaznena djela za koja se postupak.

Uz članak 76.

Utvrđuje se tekst prisege koju prije stupanja na dužnost pred Hrvatskim saborom daju pravobranitelj i njegovi zamjenici.

Uz članak 77.

Propisuju se uvjeti i način razrješenja pravobranitelja i njegovih zamjenika prije isteka vremena na koje su izabrani, a koje vrši Hrvatski sabor.

Uz članak 78.

Propisuju se vrste akata koje donosi pravobranitelj – preporuke, mišljenja, prijedloge i upozorenja. Odluke o pravima iz ovoga Zakona pravobranitelj donosi u obliku rješenja. U postupcima koje provodi pravobranitelj primjenjuje se Zakon o općem upravnom postupku.

Uz članak 79.

Propisuje se obveza pravobranitelja da podnosi redovito godišnje izvješće Hrvatskome saboru. Godišnje izvješće obvezno sadrži analizu i ocjenu stanja zaštite prava i sloboda prijavitelja u Republici Hrvatskoj, ocjenu o mjeri u kojoj su tijela kojima je upućeno postupala u skladu s prethodnim preporukama, mišljenjima, prijedlozima i upozorenjima pravobranitelja te listu preporuka pravobranitelja za otklanjanje sustavnih nedostataka i nepravilnosti koje dovode do povreda ustavnih i zakonskih prava prijavitelja.

Uz članak 80.

Pravobranitelj može Hrvatskome saboru ukazati na potrebu donošenja i izmjene zakona i drugih propisa, odnosno može upozoriti na potrebu usklađivanja zakonskih i podzakonskih propisa s međunarodnim standardima i Ustavom Republike Hrvatske. Također, on sudjeluje u radu radnih tijela Hrvatskoga sabora i prisustvuje sjednicama Hrvatskoga sabora kad su na dnevnom redu pitanja iz djelokruga pravobranitelja.

Uz članak 81.

Propisuje se da pravobranitelj može ukazati Vladi Republike Hrvatske na potrebu donošenja zakona, podzakonskih propisa, strategija, programa te drugih akata iz područja zaštite ljudskih

prava i sloboda prijavitelja te osiguranja vladavine prava. Pored toga, pravobranitelj sudjeluje u postupku izrade nacрта propisa iz svog djelokruga.

Uz članak 82.

Propisuje se obveza pravobranitelja da o svom radu osigura redovito informiranje javnosti, kao i oblici sudjelovanja javnosti radu pravobranitelja na promicanju i zaštiti prava prijavitelja.

Uz članak 83.

Uređuje se način pokretanja postupka u uredu pravobranitelja. Svatko tko smatra da je došlo do nezakonitog ili nepravilnog rada poslovnih subjekata, odnosno da su ugrožena ili povrijeđena ustavna ili zakonska prava i slobode prijavitelja, može podnijeti prijavu pravobranitelju radi pokretanja postupka, kao i mehanizmi zaštite osobe koja se obratila pravobranitelju.

Uz članak 84.

Propisuje se da pravobranitelj ne postupa u slučajevima o kojima se vodi sudski postupak, osim ako se radi o nepotrebnom odugovlačenju postupka ili očitj zloupotrebi ovlasti. U tom slučaju može zatražiti očitovanje predsjednika nadležnog suda. Pored toga, navode se i slučajevi u kojima pravobranitelj može, ali i ne mora odlučiti ne postupiti po prijavi.

Uz članak 85.

Uvodi se mogućnost provođenja skraćenog postupka bez provođenja ispitnoga postupka kad se iz činjenica navedenih u prijavi i općepoznatih činjenica, odnosno službenih podataka kojima raspolaže pravobranitelj nedvojbeno može utvrditi jesu li prijavitelju ugrožena ili povrijeđena ustavna ili zakonska prava.

Uz članak 86.

Određuje se da je u slučaju pokretanja ispitnog postupka pravobranitelj ovlašten zatražiti podatke od tijela na koja se prijava odnosi, te dati rok u kojem su se ta tijela dužna očitovati o sadržaju prijave.

Uz članak 87.

Propisuje se da su državna i druga tijela određena ovim Zakonom dužna su osigurati dostupnost informacija i dokumentacije vezane uz sadržaj prijave.

Uz članak 88.

Propisuje se da je nakon provedenog ispitnog postupka pravobranitelj dužan dostaviti izvješće o slučaju tijelima na čiji se rad prijava odnosi, zajedno s pojedinostima i okolnostima koje su razmatrane u ispitnom postupku. Pravobranitelj će temeljem provedenog postupka procijeniti treba li pokrenuti kazneni, prekršajni ili drugi postupak pred sudovima ili nadležnim tijelima.

Uz članak 89.

Prijavljena tijela dužna su pravobranitelja izvijestiti o poduzetim mjerama koje im je pravobranitelj preporučio ili predložio. Ukoliko do toga ne dođe, pravobranitelj će o tome obavijestiti tijela za provođenje nadzora. Ako se radi o većem kršenju prava, pravobranitelj će o tome obavijestiti Hrvatski sabor i javnost.

Uz članak 90.

Propisuju se mjere za zaštitu hospitaliziranog prijavitelja. Pravobranitelj smije u svako doba, bez prethodne najave, pregledati mjesta u kojima se nalazi hospitalizirani prijavitelj. Po potrebi, izraditi će izvješće i dostaviti ga tijelu u kojem je hospitaliziran prijavitelj, a može mu dati i preporuke i primjedbe. Ukoliko tijelo ne postupi po preporukama, pravobranitelj o tome može izvijestiti tijelo nadzora.

Uz članak 91.

Propisuje se da pravobranitelj ima svoj Ured kao stručnu službu. U uredu su ustrojene unutarnje ustrojstvene jedinice za pojedina područja rada. Sjedište je ureda u Zagrebu, a pravobranitelj može uspostaviti područne urede izvan sjedišta.

Uz članak 92.

Propisuje se da pravobranitelj za svoj rad donosi Poslovnik o radu pravobranitelja za zaštitu prijavitelja nepravilnosti kojega potvrđuje Hrvatski sabor. Njime se utvrđuje unutarnje ustrojstvo Ureda, način rada i druge pojedinosti djelovanja pravobranitelja. On donosi i Pravilnik o unutarnjem redu kojim određuje broj državnih službenika i namještenika potrebnih za obavljanje poslova pravobranitelja.

Uz članak 93.

Propisuje se da pravobranitelj za zaštitu prijavitelja nepravilnosti u svome radu surađuje s ostalim posebnim pravobraniteljima, a način suradnje utvrđuje se Sporazumom o međuinstitucionalnoj suradnji.

Uz članak 94.

Propisuje se da se sredstva za rad pravobranitelja osiguravaju u državnom proračunu Republike Hrvatske.

Uz članak 95.

Propisuje se da će danom stupanja na snagu ovoga Zakona Hrvatski sabor pokrenuti postupak za izbor pravobranitelja. Pravobranitelj će 8 dana od izbora pokrenuti postupak za izbor zamjenika, čiji će prijedlog dati u roku od 30 dana od isteka roka za prijavu na javni poziv. Pravobranitelj i zamjenici ostaju na dužnosti do izbora novog pravobranitelja i njegovih zamjenika temeljem odredbi ovoga Zakona.

Uz članak 96.

Propisuju se rokovi za donošenje podzakonskih propisa – Poslovnika i Pravilnika o unutarnjem redu.

Uz članak 97.

Propisuje se da se sredstva za provođenje ovoga Zakona osiguravaju u državnom proračunu, osim ako ovim Zakonom nije drugačije propisano.

Uz članak 98.

Određuje se način utvrđivanja proračunske osnovice.

Uz članak 99.

Propisuje se da se sredstva za ostvarivanje prava iz ovoga Zakona i sredstva koja čine razliku između prava priznata po ovome Zakonu i temeljem posebnih zakona osiguravaju u državnom proračunu RH.

Uz članak 100.

Ovim člankom određuju se tijela nadležna za provođenje upravnog i inspekcijskog nadzora.

Uz članak 101.

Propisuje se da je ministar pravosuđa nadležan za donošenje provedbenih propisa (pravilnika) za provođenje ovoga Zakona, te da će javna tijela određena ovim Zakonom (HZZO, HZMO, HZZ) svojim općim aktima urediti provođenje postupaka koji su im ovim Zakonom stavljeni u nadležnost, u roku od 90 dana od stupanja na snagu ovoga Zakona.

Uz članak 102.

Propisuje se obveza povrata sredstava i naknade štete ako je osoba ostvarila neko pravo ili su joj isplaćena sredstva temeljem ovoga Zakona, a na njih nije imala pravo. Određuje se i način računanja zastarnih rokova za povrat sredstava i naknadu štete. Uređuje se i obveza plaćanja zatezних kamata, kao i uporaba instituta poštenog i nepoštenog stjecatelja iz Zakona o obveznim odnosima pri obračunu kamata.

Uz članak 103.

Propisuje se prekršajna odgovornost i novčana kazna za HZMO, javne ustanove, izvanproračunske i proračunske fondove i druga tijela, kao i za odgovorne osobe u tim tijelima koji postupe suprotno odredbama ovoga Zakona o pravu prijavitelja na rehabilitaciju i pravo na prednost pri zapošljavanju.

Uz članak 104.

Propisuje se prekršajna odgovornost i novčana kazna za pravne osobe i odgovorne osobe u tim pravnim osobama ako ne postupe po odredbama ovoga Zakona o pravu na prednost pri smještaju u učeničke i studentske domove.

Uz članak 105.

Propisuje se prekršajna odgovornost i novčana kazna za osobu koja neopravdano i zlonamjerno prijavi nepravilnost.

Uz članak 106.

Propisuje se kaznena odgovornost i zatvorska kazna za počinitelja koji otkáže ugovor o radu prijavitelju nepravilnosti koji je u dobroj vjeri prijavio nepravilnost nadležnim tijelima, kao i osobi koja ne izvrši pravomoćnu sudsku odluku kojom je odlučeno o vraćanju prijavitelja na posao.

Uz članak 107.

Propisuje se kazna zatvora od dvije godine osobi koja počini neku od osvetničkih radnji prema prijavitelju ili članu njegove obitelji i time naruši njegovo zdravlje, kao i odgovorna osoba koja nije spriječila osvetničko ponašanje.

Uz članak 108.

Propisuje se kazna zatvora od šest mjeseci do pet godina za osobu koja prijeti prijavitelju da će njega ili njemu blisku osobu usmrтити, teško tjelesno ozlijediti, oteti ili nanijeti zlo drugim štetnim radnjama.

Uz članak 109.

Propisuje se kaznena odgovornost za osobu koja uporabom sile ozlijedi prijavitelja ili dovede u opasnost njegov život ili tijelo.

Uz članak 110.

Propisuje se kazna zatvora do jedne godine za osobu koja prijavitelju uskrati ili ograniči pravi iz mirovinskog ili zdravstvenog osiguranja.

Uz članak 111.

Propisuje se kaznena odgovornost i kazna zatvora do tri godine za osobu koja osvetničkim mjerama navede prijavitelja ili člana obitelji na samoubojstvo, pa ono bude počinjeno ili pokušano.

Uz članak 112.

Propisuje se rok u kojem je pravobranitelj dužan donijeti poslovnik i pravilnike kojima uređuje pitanja iz svoje nadležnosti.

Uz članak 113.

Propisuje se obveza Vlade RH da u roku od 2 godine od stupanja na snagu ovoga Zakona sačini naknadnu procjenu učinaka ovoga propisa, sukladno odredbi članka 17. Zakona o procjeni učinaka propisa.

Uz članak 114.

Propisuje se stupanje na snagu ovoga Zakona.